

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 17
תשרי תשנ"ו
אוקטובר - 1995

ישראלים

3000

המחיר 10 ש"ח

דואר
3000
מגזין

ציורי קיר, בית הכנסת דורה-אירופוס, סוריה, המאה ה-ג'
MURALS, DURA-EUROPOS SYNAGOGUE, SYRIA, 3rd CENTURY
رسومات حائط، كنيس دورا - ايروپوس - سوريا، القرن الثالث عشر

ישראל
2 שח
ישראל

ישראל
1.60 שח
ישראל

ישראל
1.10 שח
ישראל

המחיר 7 שח NIS PRICE התשנ"ו 1996 אדוארן אויין

אתר יהודי בסוריה, מאהלר ומנדלסון בהנפקות הקרובות

זרקור על בריטניה ❖ חשיבותו של מיחשוב

שחמט ואחיזת-עיניים

על הפרק

חגיגות ה-3000 ל"עיר בה
דויד חנה" נפתחו לא רק
בקונצרט בניצוחו של
ברנבוים כי אם בדיסונן-
סיס לאו דווקא
מוסיקליים.

צרות-עין פוליטית, שהגיעה עד
לקיצוניות מופגנת של החרמה
מצד מדינות האמורות להיות
"ידידותיות", גרמה אפילו ליש-
ראלים לא-מעטים לפקפק בתו-
עלת שבחגיגות עליהן הכרזו.
על רקע זה מתבלט באור חיובי
התפקיד המקרב שממלאת הבו-
לאות. התערוכה שתיפתח ב-16
בדצמבר בבירת-ישראל, "אירופ-
אית" לפי הגדרתה העצמית, היא
אירוע, ששותפות לה מדינות
ממערב וממזרח אירופה כאחת.

בולאי גרמניה וצרפת, בולגריה
ולוכסמבורג, שיציגו אצלנו
ממיטב אוצרותיהם והאמורים
להתארח אצלנו במשלחות נכב-
דות, משוחררים מאינטרסים
בלתי-ענייניים הקשורים ב"מע-
מדה" של ירושלים.

הדבר מטיל עלינו, כמארחים,
חובה כפולה ומכופלת לדאוג לכך,
שהמבצע יוכתר בהצלחה מירבית
ושאורחיו ישובו איש-איש למור-
לדתו כשהוא נושא עימו רשמים
חיוביים מהכנסת-האורחים, מן
הכושר הארגוני ומן הרמה הבול-
אית של ישראל.

בכך נבטיח, שבשנת 1998, כאשר

תתקיים בישראל התערוכה
העולמית ליובלה של המדינה, לא
יהסס העולם הבולאי להגיע
אלינו באוספיו ובהמוניו. ש.ש.

המכירה הפומבית הבאה של

ד"ר וואלך תתקיים בימים

31.10 ו-1.11 במועדון הבול-

אים בת"א ותכלול 2172 "לו-

טים" בנושאי ישראל, א"י,

יודאיקה, תימטיקה, תולדות

הדואר, מסמכים, גלויות,

שטרות ומטבעות.

מערכת "שביל"

סאחלת לכל נית ישראל
ונסיוחד לצ'נוור
הקוראים ולבולאי ישראל

שנה טובה

ומאושרת

ומועדים לשמחה

דרא"פ תציין יובל ישראל

של חברי-האגודה, שרבים מהם
יהודים.

"אילספקס" תתקיים במרכז-
הירידים "גלגרי", הממוקם 20
דקות מיוהנסבורג ומן המלוות
של פרטוריה הבירה. מלכת-
בריטניה תשלח לתצוגה חלק
מאוצרותיה וגם השירות הבולאי
הדרום-אפריקני מתכוון לתצוגה
מרהיבת-עיניים. יוכנו דוכנים
רבים לשוחררים פרטיים
ולשירותי-דואר זרים; יוקם מו-
עדון "אילספקס 250", שיעניק
פריבילגיות לחברים מועדפים
שיבקרו בתערוכה, ייערכו לאור-
חים סיורים וטיולים לרבות
הספארי המפורסם בפארק-
קרוגר. חברת התעופה הדרום-
אפריקנית "ס.א.א." נתמנתה
ל"מוביל הרשמי" של המיפגן
ומציעה "דילים" מפתים. כל
המעוניין בפרטים נוספים, יפנה
לכתובת הבאה:

The Chairman "Ilsapex 98"
PO Box 1916
Houghton Johannesburg 2041
South Africa

Or telefax: 02711 403 2356

נוצר קשר ישראלי מובהק עם
"אילספקס" - התערוכה הבינל-
אומית הראשונה בדרום-אפרי-
קה, שתתקיים ביוהנסבורג,
בימים 20-25 באוקטובר 1998.
תהיה זאת הפעם הראשונה
שדרום-אפריקה מארחת תע-
רוכה בחסות הפדרציה הבינל-
אומית לבולאות, אחרי הסרת-
החרם. לגוף המארגן משתייכות

אגודת-השוחררים והאגודה של
אספני בולי ישראל וארץ-ישראל.
מאחר שזאת שנת היובל של
מדינת-ישראל, יציג בה השירות
הבולאי שלנו לקט מתוך אוצרות
ארכיוניו בצד אוספים פרטיים

מנוי שנתי:

50 ש"ח

(ניתן לשלם סלפוניות
בכ. אשראי)

מגזין
הבולאים
בישראל

גליון מס' 17

אוקטובר 1995

מז"ל: התאחדות בולאי ישראל,
העורך: שלמה שמגר
מנהל המערכת: טיבי יניב

רח' פינסקר 2 ת.ד. 4523 ת"א 61045
טלפון ופאקס: 03-6295547.

הפקה: אורפז 2000
דרך בן-צבי 84 ת"א טל. 03-6812180.

תוכן העניינים

על הפרק,

- 2 דרא"פ תציין יובל ישראל
- 3 דיווח מתערוכת סינפור
- 4 הנפקות ישראליות חדשות
- 5 תערוכה בנצרת עילית
- 6 מיחשוב הבולאות
- 7 סדר-היום של "ירושלים 3000"
- 9 חידושים ושינויים בדואר-ישראל
בולים מסמכים,
- 11 מציגי גרמניה ובולגריה בירושלים
- 12 מכתבים למערכת
- 14 פתרון חידון 16
- 15 יודאיקה
- 18 שחמט ואחיות עיניים
- שיפור הדואר לבדואים,
- 19 פעילות בשרון
- 20 לונדון תארח בשנת 2000
- 21 ביקור בבאת, עריסת הבולאות
- 26 כך הגה היל את רעיון הבול
היצע וביקוש,
- 27 חידושים בספרית ההתאחדות
- 28 כל הנפקות חו"ל

הגליונות נחטפו כמו לחמניות חמות

זהב וכסף לישראל

המציגים הישראליים שהשתתפו בתערוכה העולמית הגדולה בסינגפור, שבה כיהן מטעם ישראל כשופט מר אדי לייב, הנחילו כבוד רב לבולאות הישראלית, שהרשימה את אספני המזרח הרחוק ברמתה. ואלה המציגים, כותריהם והפרסים בהם זכו: יעקב שבתאי, "דאר עבריי", זהב; יגאל נתניאל, "הבולים החרותיים ידנית של יפאן", זהב; עודד אלישר, "דואר-היונים של האי גרייט בארייר בניו-זילנד", זהב; יוסף חכמי, "ארץ-ישראל בתקופת הבריטים", זהב גדול; שי שבתאי, "קשרי הדואר של הישוב, 48-1939"; יואל סלוצקי, "מנדט 48-1927, נתיבים ותעריפים", מוזהב גדול; דן פישר "משמעות צמחים ופרחים", מוזהב; יובל רונן "עולם-הילד", כסף; שלמה וולפגר, "כדור-גל", מוכסף.

הנוער – קטרין ידון מארה"ב. מיספר המבקרים בתערוכה הגיע לפי אומדן זהיר לכרבע מיליון – הישג נכבד כשמביאים בחשבון, כי אוכלוסיית-סינגפור מונה לא יותר משלושה מיליון נפש.

את ישראל ייצג בכבוד מנהל השירות הבולאי ינון ביילין. בקבלת-פנים שנערכה ע"י המשלחת שלנו נכחה כל צמרת הפדרציה הבינלאומית לבולאות והשופטים הבינלאומיים. במעמד זה הוצגו ההנפקות שלנו לכבוד "ירושלים 3000" ובנוסף למר ביילין נאמו מר יעקב שבתאי, סגן-נשיא הב"י, והמוזכר כירה הראשונה בשגרירות ישראל, גבי עירית כהן.

האורחים נקראו לבוא לתערוכה הממשמשת ובאה בירושלים, כ"אקדמה" לתערוכת-היובל ש-תקיים ב-1998 בתל-אביב. בסך הכל, היתה חוויה בולאית ואסתטית בלתי-נשכחת, פוסקים המשתתפים מישראל.

אחרים כגון טיסות-באלונים (שנמכרו במאה אלף דולרים מקומיים – 1.4 דולר סינגפוריים שווים 1.5 דולר של ארה"ב) ובולים של האיים האיוניים, שעברו מיד ליד במאה אלף דולרים מקומיים השביעו את רצון המוכר, מעל ומעבר.

בשטח האוספים המוזמנים בלטו אוצרות של מלכת-אנגליה, שהציגה "סטריוס סטלמנטס"; מעטפת יום-ראשון של ה"פני השחור", מאוריציוס "פוסט-אופיס", "עיני-שור" של ברזיל, קלסיקה של שווייץ, צמדים הפוכים של צרפת, 3 סקילינג צהוב של שבדיה, משולשים של כף התקווה הטובה, "פוסטמסט-רס" של ברמודה; אוסף-הנילוס המפורסם של המצרי סמיר פכרי; מלחמת-העצמאות של אינדונזיה; פריטים סנסציוניים ממש מנאפול, לי, פינלנד וסיאם ועוד ועוד.

בפרסים החשובים זכו מריו קיי מהפיליפינים, מנדרין משווייץ ובורנה סומגט מתאילנד, ובמדור-

"רושם אדיר!" סיכמו בהתפעלות ישראלים שחזרו מן התערוכה העולמית בסינגפור, כשאנים חזלים מלספר על ההצלחה המקצועית, הארגונית והמסחרית של האירוע "בעיר-האירות" שבדרום-מזרח אסיה.

התערוכה, שהקיפה למעלה משלוש אלפים מסגרות, התקיימה באולם ענקי באחת הקומות העליונות של בנין "סנטק", שהיה מחולק בין המוצגים עצמם לבין המדור המסחרי, כשביניהם חוצץ השירות הבולאי המקומי על עמדותיו, שלפניהם השתרכו תורים ארוכים בכל שעה ושעה. הסינגפורים הנפיקו גליונות חריגים במהדורות מצומצמות של 1000 עד 9000 עותקים, שנחטפו לאלתר כמו לחמניות חמות-וכמובן הפכו אובייקטים לספרות. מדי יום יצא גליון-מזכרת שכזה, שהכניס הון-תועפות לשירות הבולאי שלהם. בתחום-הסוחרים ניכרה תנועה ערנית יותר מאשר בתערוכה העולמית שהתקיימה אשתקד בסיאול, בירת-קוריאה. התקיימה במקום מכירה פומבית מטעם חברת פלדמן השווייצרית, שבה הושגו מחירים מרקייע-שחקים. במיוחד התנהלו מאבקים על פריטים של סין, שלפרקים הגיעו לתוצאות גבוהות פי עשרה מן המחירים ההתחלתיים. גם פריטים נדירים

ינון ביילין (קיצוני מימין) במסיבת-עיתונאים של משלחת ישראל בסינגפור. משמאל: מר ז'טיה, נשיא הפדרציה הבינלאומית לבולאות, ורעיתו.

"סטמפה 95" נקראת תערוכת-הבולים הלאומית המתקיימת בימים 20-22 באוקטובר במרכז-הירידים של דאבלין, בירת אירלנד.

אתר ארכיאולוגי בסוריה, מאהלר ומנדלסון-ברתולדי - נושאי פברואר '96

בחודש דצמבר הקרוב יותקנו בירושלים עוד שני אוטומטים של קלוסדורף למימכר תוויות-בול – בכנסת וב"יד ושם".

חרום בולים לנוער

מאז עומדת בראשו השרה שולמית אלוני...
"ברכות-העונה מארץ-הקודש"
— מאחלת תוויות-הביל שתימכר השנה לרגל חג-המולד באוטומט לתיירים, שיכונן בבית-לחם. המוטיב — ישו התינוק בין מריה הקדושה ליוסף הקדוש — מימי-הביניים, נוצרי מסורתי מובהק.

מעטפה פרחונית נחמדה עם בול מוטבע מפרי-מכחולה של רות (בקמך) מלכא, הופיעה ב-20 באוגוסט 1995. הצמח יקינטון.

דים של בית-כנסת שנבנה ב-245 על חורבות של בית-כנסת אחר, משנת 200. על הקירות נשתמר מעגל של ציורים בעל רקע מיקראי, שכלל נושאים כמו עקדת-יצחק, חלום-יעקב, קריעת ים-סוף, אהרון הכהן ובניו, משיחת דויד למלך, חזון-יחזקאל, נס-פורים ועוד.

התגלית נסכה אור חדש לגמרי על שרשי האמנות היהודית הקדומה. ציורי-הקיר, המעוצבים בסיגנון הלניסטי, מצביעים על יחס משתנה ל"לאו" המפורש לתאר צלם-אנוש. העובדה, שצורות של בני-אדם קישטו קירות של בית-כנסת בתקופה ההיא מוכיחה, כי ליהודים לפני 1750 שנה היו מושגים אמנותיים מנוגדים בתכלית להשקפות האורתודוקסיות בעידננו המתקדם והנאור...

מכונת-הטבעה מטיפוס "פרא-מה" תותקן בתערוכת "ירושלם לים 3000" בדגם בסיסי זה. ↓

בנוסף לגליונית דורא-אירופיס יופיעו בפברואר 1996 גם הנפקות לכבוד הישגי ענף הבקר והתעשייה בישראל ושני עריכים נוספים בסידרת המוסיקאים ממוצא יהודי: גוסטב מאהלר ופליקס מנדלסון-ברתולדי. שניהם, אגב, מומרים. מה שעשוי לרמוז על רוחות חדשות המנשבות במשרד-התקשורת

הנושא הבא של הנפקה ישראלית, שתצא לאשן-בים בחודש פברואר 1996 ושתרשימה הראשונה (העשוי להשתנות) מתנוסס בשער גליון זה של "שביל", מגיע אלינו ממרחקים - מסוריה, מה שבועדאי יעורר פירושים פוליטיים, לאו דווקא חיוביים, אצל שכנינו בצפון...

המדובר בגליונית, במחיר 7 ש"ח, שבה משובצים שלושה בולים בערכים 1.10 ו-2.00 ש"ח. עיצב אותה אדוואן-אויין והיא מציגה ציורים מדורא-אירופוס, מן המאה השלישית לספירה.

מהו אתר זה, בעל השם היווני וממה נובעת זכותו של אתר בצפונה של סוריה להתפרסם מעל בולים של דורא-ישראל? בשנת 1921 נחשפה על גבעה ושמה צלחיה, בגדה המערבית של נהר הפרת, עיר קדומה, שהיתה מאוכלסת ונשלטת ע"י בית-סיליבוקוס, ע"י הפרתים והרומאים. בחפירות שנערכו בהמשך ניגלו בעיר, שנחרבה כליל בשנת 265, שרידים של תרבות הלניסטית ואמנות נוצרית קדומה. העבודות בוצעו ע"י צוות ארכיאולוגים אמריקני-צרפתי משותף. ראש-המשלחת, פרופסור רוטטובצב מאוניברסיטת ייל בארה"ב עמד בשנת 1932 בפני תגלית מרעישת מכל הבחינות: שרי-

תווית צבעונית לתערוכת ירושלים

מפגן בולאי בנצרת-עילית

בימים 10 עד 13 באוקטובר התקיימה בנצרת-עילית תערוכת-הבולים המקומית השלישית ושמה "קסם הבולאות". התצוגה, בחסות ראשי-העיר מר מנחם אריאב, כללה כחמישים מסגרות.

השירות הבולאי הודיע בימים אלה למנויו על תחרות שתתקיים במסגרת אירועי "ירושלים 3000": מוזמנים אוספים מאולתרים בנושא "ירושלים" מאת בני-נוער עד גיל 18. בתחרות יכולים להשתתף אספנים ולא אספנים, שמוציגים מצטיינים בסידור אסתטי ומקוריות, ולא דווקא בנדירות או בערך החומרי. הפרס הראשון יהיה מחשב מתקדם. התחרות פותחת פתח רחב, ללא קריטריונים מקצועיים קפדנים, לבני-תשחורת הנמשכים לבולי-אות, אך עדיין אינם מודעים לכלליה וחוקיה.

להתאחדות בולאי ישראל הגיעה הזמנה להשתתף ב"פסטיבל האספנים הבינלאומי" שיתקיים בשנה הבאה בעיר ווינטרטור בשווייץ. המדובר בשני אוספים תימטיים של 3 עד 5 מסגרות בנות 12 דפים כ"א, שמכילים חומר בולאי משלושים השנים האחרונות. בנוסף לכך יהיה "מדור פתוח", שוק-בולים ואירועים בולאיים אחרים, כולל תצוגה מטעם ארגוני-הבולאים בקנטון ציריך. האירוע יתקיים בימים 29 באוגוסט עד 1 בספטמבר 1996.

תווית-ביול מאוטומט בתערוכת "ירושלים 3000".

הדגם הסופי של תווית-הרישום ממס"ד בתערוכת-ירושלים

שירותים שפותחים חלונות לעולם הגדול

-מאת לורנס פישר-

יותר ויותר אנשים מדברים כיום על "Being on-line". כל מי שברשותו מחשב ומודם יכול להתחבר לאחד משירותי on line הקיימים.

מהו שרות "on-line"? שירות זה נותן למתחבר מגוון רחב של שירותים ישירות למחשב שלו כמו הודת קבצים, "שיחות" עם מתחברים אחרים (E-mail), שיחות עם אישים מפורסמים, מכירות דרך המחשב, שירותי חדשות, אקטואליה ועוד. שירות כזה מסיר מחיצות בין ארצות, מאחר שלא ניתן לדעת אם "משוחחים" עם מישהו באמריקה או בהולנד.

בארצות-הברית יש הרבה שירותים כאלו כמו Genie, CompuServe, America On-Line וכמובן ה-Internet המפורסם. Internet הוא הגדול מבין כולם ומיליוני אנשים מכל העולם מחוברים אליו. כל השירותים האלו, חוץ מה-Internet, מאורגנים היטב תחת קורת-גג אחת וקיים אחראי לכל דבר. למיטב ידיעתי, בארץ רק CompuServe וה-Internet פתוחים ואפשריים. מה המשמעות לאספן בולים הישראלי? בכל אחד מהשירותים האלו יש קבוצה של אספני בולים (forum) אשר מאורגנים למגוון רב של פעילויות. יש סוחרי בולים אשר מוכרים רק דרך שירותי on-line, יש החלפות בולים בין חברים, ישנן ועידות בהן חברים מדברים על כל דבר הקשור לבולאות (בנושא של ה-Legends of the West ויכוחים לוחטים), ואפילו מתקיימות מכירות פומביות. להלן נפרט את שירותי ה-on-line

הפתוחים לאספן הישראלי:

Compuserve - מכיל כל האופציות המוזכרות לעיל. ניתן למצוא תמונות בולים, מידע על בולים חדשים, הצעות קניה ומכירה של אספנים או אוספים וכו'. שירות קל לשימוש ומאוד פופולרי.

Usenet - ניתן להתחבר לשירות זה דרך Compuserve וגם Internet. מנוהל כמו "לוח מודעות". כל אחד יכול "לתלות" שם מודעה. המודעה יכולה להיות בפורמט של שאלה, תשובה, בקשת עזרה לאיתור בולים או הצעות מכירה או סתם מודעה. הרבה אנשים מכל ארץ מתחברים לשירות זה וקוראים את המודעות. אחת הציעה אוסף של "פרפרים". תוך יום היו שלושים הצעות קניה מבלי לראות את האוסף. לא תמיד יש הצלחה כזו. אדם אחר הציע אוסף "מצריים" ולא ידוע על קונה.

Stamp Traders List - זוהי רשימה גדולה של אספני בולים ותולדות הדואר ותחומי התעניינות של כל אחד. הרשימה מכילה את כל מה שיש להם להציע, מה הם מחפשים והאם הם סוחרי בולים. הרשימה מנוהלת על ידי איש פרטי. התחברות לרשימה אינה עולה כסף. הדרישה הבלעדי היא כתובת ל-E-mail.

רשימות (Lists) - חיבור לרשימה מאפשר שליחת הודעה לכל אחד ברשימה זו בבת אחת. שולחים הודעה לכתובת מסוימת והיא יודעת לפזר ההודעה לכל אחד ברשימה. ביום מסוים עשויות להגיע כ-20 מודעות בנושאים שונים ישירות לתיבת-דואר, אך לפעמים אין אפילו מודעה אחת. גם דרך שירות זה ניתן לבקש לקנות או למכור פריטים, והד-

רישה תופץ למאות אנשים.

Internet - עבור כל חברה המכ-בדת את עצמה, יש כתובת ב-Internet הנקראת Page. החברות מציגות מידע על החברה והשירותים הניתנים לאספן. גם ל-American Philatelic Society יש דף כזה ב-Internet. גם ל-Philatelic Computing Study Group. גם אנשים פרטיים רשאים לפתוח Page: אנשים מציגים בו תמונות של בולים או מעטפות שמציעים למכירה או להחליף, או מבקשים לקנות.

בד"כ מ-Page זה ניתן "לקפוץ" ל-Page של אספן אחר וכך "לגלוש" על ה-Internet. לפעמים יש הצעות לקטלוג ממוחשב של בולים או תכנה לתכנון דפי אלבום או מוצגים. והרי דוגמאות "מהחיים" על כוח התחברות לשירותים המוזכרים לעיל:

* נשלחה בקשה לבולים מגיב-רלט. תוך יום התקבלו עשר רשימות על הצעות מכירה, נשלחו כמה חוברות מכירה פומבית וכתובות של סוחרים אחרים.

* נשלחה בקשה לאיתור חותמת והחותמת הגיעה תוך שבוע ללא דרישת תשלום.

* נשלחה בקשה לבולים על "קרב-מגע" אשר זכתה לתשובות רבות.

* תלויה על סוחרי בולים אשר אינם מחזירים תשובות למכתבים זכתה לפניית מעשרה סוחרים המבקשים שאעבוד איתם. השירותים הללו פתחו עולם חדש לאספני בולים. ראוי לכל אספן להתנסות בשירותים אפילו פעם אחת. אולי יופתע לטובה...

62 צבים מבוילים

המונח "צב-הדואר" קיבל משמעות חדשה במכסיקו כאשר הדואר העביר בהצלחה 62 צבים חיים לתעודתם. לוכד-החיות המקצועי ראול וולדס סיפר, כי מאחר ששירותי-השליחים לבעלי-חיים התייקרו מאד, שקל את הצבים שתפס, הדביק על גבם בולים בתעריף הדרוש והטיל אותם לתוך תיבת-מכתבים, לאחר שהצמיד להם פתקים "אינ-דיבידואליים" עם המען. כאמור, הצבים הגיעו בשלום לביתם החדש: גן-החיות של מכסיקו הבירה, מוסרת סוכנות הידעות הצרפתית.

MOROCCO-Local Post Morocco
Maghzen Cancellations-Foreign Agencies-
Postal History-Stamps Exchange-Internal
Bulletin both English and French
Philatelic Association For Study & Research
S.P.L.M.-206, Boulevard Péreire
75017-PARIS (France)

התאחדות בולאי ישראל
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION
 Member - Federation Internationale de Philatelie

רשות הדואר
Israel Postal Authority
PHILATELIC SERVICE השירות הבולאי

הכוננו לאירוע הבולאי הגדול!

תערוכת בולים אירופאית – "ירושלים 3000"
 בהשתתפות בולגריה, גרמניה, לוכסמבורג וצרפת

21-16 בדצמבר 1995 (חג החנוכה)

בניני האומה בירושלים

תוכנית התערוכה:

16.12.95	מוצאי שבת, 18:30	— טקס הפתיחה (למוזמנים בלבד)
		הפתיחה לקהל בשעה 17.30
17.12.95	יום א'	— יום הנוער
18.12.95	יום ב'	— יום אירופה
19.12.95	יום ג'	— יום הטלכרט, כנס אספני טלכרט (בארגון "בזק")
20.12.95	יום ד'	— יום הבולאות ורשות הדואר, כנס בולאים (התאחדות הבולאים) וטקס חלוקת מדליות ופרסים למציגים.
21.12.95	יום ה'	— יום ירושלים ונעילת התערוכה בערב.

בואו בהמוניכם לתערוכה

שהיא חגיגה גדולה לאספן ולכל המשפחה.

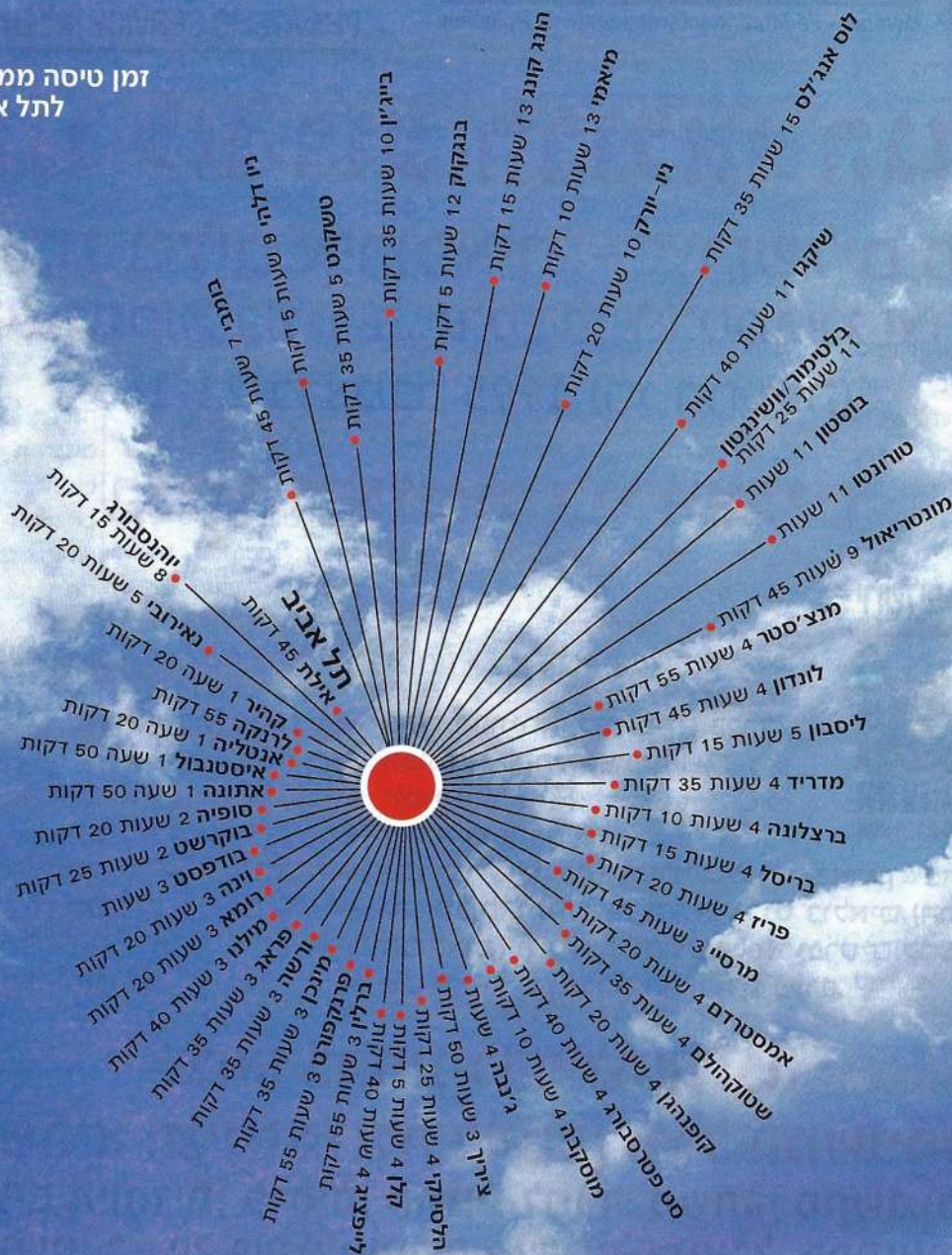
ארועים מיוחדים, פרסים, מתנות לנוער, משחקי מחשב, כנסים, סמינרים, כ- 20 ביתני סוחרים מישראל ומחו"ל, הפתעות ועוד.

התערוכה היא ארוע רשמי של חגיגות 3000 שנה לירושלים

ELAL

**זמן טיסה ממוצע
לתל אביב**

EL VALLE

חידושים ושינויים בדואר-ישראל

● רשימה מורחבת

ומתוקנת של מערכות מס"ד (מיחשוב יחידות דואר) המבוצעת בחודש שים יולי-דצמבר 1995 פורסמה ע"י רשות הדואר. תוויות ביול תסופקנה - ע"י האשנבים בלבד - במקומות הבאים (מיספרי ההיכר בסוגריים):

מרחב ירושלים

רח' שופן 12 (113); האוניברסיטה בגבעת-דרם (110); הדסה עין כרם (105); בית בגן (150); הקריה רוממה (107); רמות (166); נוה-יעקב, מרכז מסחרי (172).

תל-אביב והמרכז

נוה-שרת (468); קרית-עתידיים (468); רח' יהודה הלוי 74 (412); נוה חן (435); דרך השלום 105 (406); גבעת-עליה (434); הקריה (409); אבן-גבירול 170 (430); רח' הרצוג 20, בני-ברק (503); רח' הרצל 15, נתניה (636); רח' כצנל-סון 125, גבעתיים (522); בורסה, רמת-גן (565); הרצליה ב' (611); נתניה, אזורים (627); קרית-אונן (592).

מרחב חיפה

שד' הציונות (711); נוה-שאנן (706); נתיב חן (708); רח' אלרן 23 (715).

מרחב הדרום

פינסקר 9, ראשון-לציון (323); יבנה (378); רובע ב', אשדוד (302); בית-שמש (310); עומר, רותם (225); שדרות (299); ירוחם (253); אופקים (250); שיכון ד', באר-שבע (223).

מרחב הצפון

קרית-ים ב' (879); קצרין (798); קרית-טבעון (877); קרית-חיים, מיפרץ (876); כרמיאל (969); צפת (940); בית-שאן (955); נהריה, עמידר (914); קרית-ים ג' (881); אור עקיבא (811); נצרת-עילית (947); קרית-אתא (867); שפרעם (899); מעלות (979); עכו עתיקה (921).

אספנים המעוניינים בתוויות יעבירו ליחידות הנ"ל במישרין מעטפות בצירוף סכום השווה לדמי-משלוח של מכתב רגיל בפנים הארץ לכל מעטפה.

● ב-15.8.95 הונפקה חותמת-אירוע לציון פתיחת חג הכליז-מים ה-8 בצפת.

● ב-8.9.95 הונפקה חתימת-אירוע ליובל קואופרטיב התח-בורה "דן" בסניף "הדר-דפנה" בת"א. הופץ גם דף-מזכרת.

● 4.9.95 הונפק דף-מזכרת למלאת 70 שנים לשירותים הווטרנריים בארץ, שהוחתם בחותמת יום-ההופעה של הבול שהופיע לרגל יובל זה. הדף הוחתם בסוכנות-הדואר ברח' זבוטינסקי בבית-דגן.

● ב-5.9.95 הונפקה חותמת-אירוע לכבוד "כנס ראש-

הממשלה לתיירות-השלום". היא הופעלה בסניף-המרכז בירושלים. כן הופץ דף-מזכרת.

● בימים 10.9.95-1 הפיץ השירות הבולאי במהדורה של 7000 גלויות-מזכרת לרגל

תערוכת-הבולים העולמית בסי-נגפור, שהתקיימה בתאריכים הנ"ל. גלויה בלתי-מבויילת נמכרה ב-6 ש"ח; מבויילת ומחותמת ב-7.50 ש"ח. על הגלויה הורכבה גם חותמת-פרסומת והיא בוויילה בבול:

"אריה" משנת 1992 בערך נקוב של 0.50 ש"ח ובבול ציפורי-שיר מ-1995, בערך 1 ש"ח.

● עם העברת סמכויות-הדואר לרשות הפלשתינאית, תצאנה משימוש החותמות הבאות במינהל האזרחי ביהודה ושומרון:

נפת ג'נין

ג'נין 1, 2, 3 - טובאס 1 - טילת אלדזה - יעבד - עראבה - קבאטיה - עגה - טילת אלחאר-תיה - אליאמון.

בקעת יריחו

גשר אלנבי 1 - גשר אדם - צומת אדם.

נפת טול כרם

טול-כרם 1, 2, 3, 4; קלקיליה 1, 2 - סלפית, ענבתא, דיר אלגוזון - עתיל - עזון - כיפל חארס - באקה אלשרקיה.

נפת שכם

שכם 1, 2 - חווארה - בית אמרין.

נפת רמאללה

רמאללה 1, 2, 3, 4 - ביר זית - דיר דבואן - אלטייבה, ביתוניא, סינגיל, סילואד.

נפת בית לחם

בית לחם 1, 2 - חותמת מעוטרת, בית ג'אלא 1 - בית סאחור 1 - אלעזריה.

נפת חברון

חברון 1, 5, 6, 7 - יטא, לחחול - דורא - בית אומר - תרקומיה - דאהיריה בני נעים, אל פואר חברון 2.

מאחר שלא ידוע מועד העברת הסמכויות וגם לא ברור אם הסמכויות יועברו בכל השטח או רק בחלקו, מוצע לאספנים המעוניינים בחותמות היום האחרון להעביר כבר עכשיו את מעטפותיהם המבויילות לממונה על הדואר ביו"ש, רח' יפו 23, תא-

דואר 220, ירושלים 91001, ולרשום על כל מעטפה את שם החותמת הרצויה.

● ב-7.8.95 נפתחה ברובע י' באשדוד סוכנות מסוג א', שמש-תמשת בחותמת "אשדוד 32".

● ב-7.8.95 נפתחה ברובע ז' באשדוד סוכנות מסוג א', שמש-תמשת בחותמת "אשדוד 6".

● ב-6.9.95 הונפקה בדואר ברח' מקוה-ישראל בת"א חותמת-אירוע לכבוד כנס רה"מ לתיירות-השלום.

● ב-11.9.95 הונפקה בירושלים חותמת-אירוע לועידה הפנטקו-סטלית ה-17.

● ב-1.10.95 הונפקה בדואר-נע שמשון חותמת לכנס להגנת הטבע בלטרון.

● ב-20.9.95 נפתחה ברובע ב' באריאל סוכנות מסוג א', שמש-תמשת בחותמת "אריאל 2".

● ב-4.9.95 החלה הפצת דפיות-בולים ודפיות-פלוס לאספני בולי-ישראל. דפית ספטמבר 1995, שמכילה את סדרות

המועדים, 3000 לירושלים, 70 לשרותים הווטרנריים, עולה 15 ש"ח. "דפית-פלוס", הכוללת גם מעטפות יו"ר של ההנפקות הנ"ל עולה 32 ש"ח.

● ב-20.7.95 הונפקה חותמת-אירוע לפתיחת השנה האולימפית בישראל, בסניף רח' מקוה-ישראל בת"א. הופץ גם דף-מזכרת.

פגישות בנתניה

בימי א' בשעות 2 עד 4 אחה"צ, מתקיימות במועדון הבולאים של נתניה והסביבה (רח' גורדון 17, במרתף) פגישות של חוג-הנוער. המעור-נינים מוזמנים להצטרף.

בולי הרשות אינם תקפים אצלנו

וכן מיהודה ושומרון, חייבים
עדיין להיות מבוילים, בבולים
ישראליים.
לפיכך, דברי דואר הנושאים
בולים של "רשות" יחשבו כפרי-
טים בלתי-מבוילים ויוחזרו
לשולחיהם לצורך החלפת
המעטפה ובולים בבולים
ישראליים.

● באחרונה נמצאו בבתי-המיון
מכתבים לארץ או לחו"ל מביי-
לים בבולים של הרשות הפלש-
תינית.
רשות-הדואר מבהירה, כי אין
עדיין הסכם מסחרי עם הרשות
הפלשתינית בדבר העברת דברי
דואר הנושאים בולים אלה.
בשלב זה, מכתבים שמקורם
בשטחי האוטונומיה (עזה ויריחו)

בולי לב

בהדרכת לב קונסטנטינובסקי
נוסד: 1955

לקראת מכירה פומבית
בהתחלת 1996

אנו מקבלים חומר לא שגרתי
בין 1-31 לאוקטובר 1995

תל-אביב ת.ד. 11862, 61116
טל. 03-6204412, פקס. 03-5257079

לשרלוטה רוזנצוויג

ואתי דור-און

משתתפים באבלכם הכבד
על מותו הטרגי של הונד/הבן

עמותת סוחרי הבולים בישראל

סוכלה הברחת בולים מסממים

על החבילה, והיא אותרה כשה- גיעה במטוס מהולנד. לחבילה הוכנסו "סמי-דמה" לפני שנס- לחה לסניף באופקים. הכתובת על החבילה היתה של אחותו של אחד החשודים, מזכירה בעיריית אופקים.

החבילה נלקחה מסניף הדואר, לעיניהם של שוטרים סמויים. זמן קצר אח"כ, בבניין העירייה, נפגשה הממוענת עם אחיה ומסרה לו אותה. ברגע המסירה יצאו הבלשים ממחבואם ועצרו את השניים.

מים בפסטיבל ערד. אלא שחברי הרשת היו תחת מעקב של לשכת המודיעין והבי- לוש במשטרת הנגב, בראשות רפ"ק יוסי קופל ופקד יוסי גולן, אשר שיתפה פעולה עם משטרת אמסטרדם. לימים נעצרו שניים מחברי הרשת בנתב"ג, אחרי שחזרו מאירופה. התוכנית להברחת הסמים נחשפה, אולם המשטרה המשיכה לפעול בחשאי, כשנודע לה שהחבילה כבר בדרך לעירייה אופקים. אנשי רשות הדואר קיבלו מידע

הבולים למשלוח סמים בשווי 100 אלף דולר. כפי הנראה, התכ- וונו להעביר את המשלוח לארץ כדי להפיץ את הבולים המסמ-

בסוף יולי נדהם ציבור הבולאים בארץ כאשר נחשף "פן" פילטלי- כביכול של תחביבנו התמים: משטרת-ישראל חיסלה רשת של סוחרי סמים שניסו לשלוח מהולנד לישראל חבילה מלאה בבולי-דואר טבולים בתמיסת ל.ס.ד. חברי הרשת תיכננו למכור את "הבולים הממסטלים" לבני נוער.

על-פי החשד, רכשו חברי הרשת 5,489 בולי דואר באמסטרדם. הם הטבילו אותם בתמיסת ל.ס.ד, ובכך הפכו את חבילת

השתתפות גרמניה ובולגריה בתערוכת ה-3000

המוצגים מבולגריה

בולגריה, ה"פרטנרית" לתערוכת "ירושלים 3000" שולחת למיפן הבולאי הרב-לאומי בבירה את המוצגים הבאים: "ניקבוב בולי בולגריה", 5 מסגרות, זיגראבוקו טורנב; "בולים וחותמות של סופיה במאה ה-19", 8 מסגרות, פניוט קורדלנוב; "ישרות-הדואר של רוסיה", 5 מסגרות, דמיטר דיאמנדייב; "ישרות-הדואר של בולגריה בשנים 1879-1939", 5 מסגרות, בוגדן סטפנוב; "צנזורה צבאית במלחמה העולמית הראשונה", 5 מסגרות, בונציו גונב; "דואר-אוויר בולגרי", 5 מסגרות, איוון קוסטב; "דואר אוויר בבולגריה עד 1950", 5 מסגרות, בוריס קלינקוב; "גלויות בולגריות 1879-1900", 5 מסגרות, ספאס פנצ'ב; "למען חירות בולגריה 1912-1936", סימיון יורדנוב; "אירופה והפשיזם", 5 מסגרות, גריגור צבטנוב; כתב-העת "סקירה פילטלית", מונוגרפיה "הדואר הצבאי הרוסי בבולגריה ובבלקן, 1878-79", ניקולי גרנצ'רוב.

מאס יואכים - מוזהב בינ"ל - 7 מס"ג).
ב. רוטרי העולמי (איבן קלדור - מוזהב רמה II - 7 מס"ג).
ג. כלבי הצפון בפעולה (ריבה פיטר - מוזהב רמה II - 4 מס"ג).
ד. המזרח הקרוב (ביליון יאן - מוזהב גדול בינ"ל - 6 מס"ג).

נוער

א. ליטא אחרי 1990 - (קבוצה D-4 מס"ג).
ב. טיול בנסיונות לאונברורג - (קבוצה A-2 מס"ג).
ג. חתולי הבית שלנו - (קבוצה A-2 מס"ג).
ד. דברי בולים של מזרח גרמניה 1984-90 - (קבוצה A-2 מס"ג).
ה. תוויות דואר רשום בגרמניה 1993-1948 - (קבוצה C-3 מס"ג).
ו. מזרח גרמניה - (קבוצה C-3 מס"ג).
ז. על שייט האוניות במזרח גרמניה - (קבוצה C-4 מס"ג).

ספרות

"העבודה שלנו - התקווה שלנו" - גטו לודו 1940-1945 - (פטרק סטפן).

ד"ר וולף אברט - זהב רמה I - 5 מס"ג).
ג. קמבודיה - תולדות הדואר עד 1975 (שניידר גוך - זהב רמה II - 7 מס"ג).
ד. צ'כסלובקיה - תעודות של התנגדות 1936-1946 - הקשר- רים בהחרמת רכוש, מחנות ריכוז וכד' (ד"ר ראוך וולטר - כסף גדול בפאפאפוסט - 6 מס"ג).
ה. שלוש תקופות שונות בתולדות גרמניה בראי תולדות הדואר (בר- נקמן מנפרד - מוזהב רמה I - 6 מס"ג).

דברי בולים

א. דברי בולים של הדואר הגרמני הפרטי (טרטנר הוברט - מוזהב בינ"ל - 5 מס"ג).

דואר אוויר

א. בול דואר האוויר הרשמי הראשון בעולם - איטליה - מאי 1917 (ססנהאוזן אודו - מוזהב רמה II - 5 מס"ג).
ב. דואר הצפלינים האוסטרי - (שניידר גוך - מוזהב גדול בינ"ל - 7 מס"ג).

בולאות נושאת

א. איגוד הדואר העולמי (ד"ר

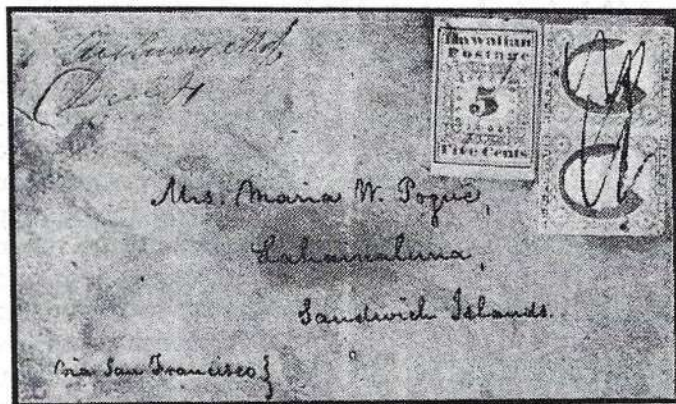
השתתפות ההולמית את רמת הבולאות הגרמנית מאפיינת את האוספים שגייעו משם ל"ירו- שלים 3000". להלן כותרי האוס- פים ושמות המציגים. בסוגריים - הסיווג האחרון שקיבלו ומיספר המסגרות.

בולאות מסורתית

א. הדאר הגרמני בארץ ישראל 1898-1914 (יורגן פאלק זהב לאומי-6 מסגרות).
ב. רוסיה הצארית (גוזי היינריך- מוזהב רמה II-5 מס"ג).
ג. כף התקווה הטובה (קוק גונטהרט-זהב רמה II 7 מס"ג).
ד. שטח הכיבוש הסובייטי - 1948 עד הקמת DRR 1949 - (טיילה גונטר - כסף גדול בינ"ל - 5 מס"ג).
ה. הסדרת הביניים 1948 (גרמניה-) (רייכל זיגמונד - מוזהב רמה I - 5 מס"ג).

תולדות הדואר

א. "ליכטנשטיין" - שנות ה-20, שנות הזהב - (שניידר גוך - זהב רמה I - 7 מס"ג).
ב. מקלנבורג שברין - בולים מן המניין על מעטפות ודברי בולים

"מיסיונר" 5 סנט עם זוג ארה"ב 1851, 3 סנט על מכתב להוואי

סנט משנת 1851. המכתב נשלח מארה"ב להוואי וקיים רק עוד מכתב אחד שכזה. במכירה הנ"ל הוצעה גם מעטפה הידועה אצל אספני-הקלאסיקה בכינוי "מכ-תב-לאהינה". יש עליו בול-מיס-יונר בן 5 סנט והוא נשלח מפורטלנד שבמדינת מסצ'וסטס, דרך סן-פרנציסקו, כפי שמעידה החותמת המיסחרית הנדירה של חברת-השילוח ג'י.ד.גילמן, בלאהינה.

יעקב ברמן, תל-אביב

במדינות שונות, בעיקר בסקנדינביה, ביה, השרות הבולאי של ארצות אלו מצרף למשלוח הבולים שלהם למינויים בולים חתומים מהסדרות שבמשלוח, בשווי דמי המשלוח. נראה לי שבתמורה לדמי המשלוח שמנויי השרות הבולאי שלנו חייבים לשלם יכול היה גם השרות הבולאי היש-ראלי לצרף בולים חתומים – בשווי דמי המשלוח – וזאת כשרות למנויים. בסך הכל, זה מימוש התשלום שכולנו משלמים בדרך הטבעית לשרות כזה, במקום כל קבלה אחרת

מ. ארצי, תל-אביב

בערך 13 סנט וסיפר אז, כי עותקים אחדים נתגלו בבית מינהל-המיסיונרים בבוסטון, אר-ה"ב. "כיום ידועים רק ארבעה אוספים המכילים בול זה, שלא תואר עד כה, למרות שאין לפקפק באמינותו".

כדאי עוד לציין, כי מן הבול בערך 13 סנט קיימות שתי תשניות. בגירסה השניה שונה הנוסח העליון "האוואי פוסטג" לראשי-התיבות "H.I.&U.S" כדי להצביע על תכליתה. התעריף של הדואר המקומי, 6 סנט עבור הדואר האמריקני ו-2 סנט עבור רב-החובל של האוניה, שהעבירה את המכתב מאיי-האוואי ליבשת-אמריקה. אין ספק, כי לנדירות של "המיסיונרים" סייעה רגישות הנייר שעליו הודפסו. לפי כך אין כמעט עותק שלא עבר "תיקונים". האוסף שנמכר בשוויץ הכיל לא פחות מ-35 עותקים, כולל אחד העותקים השמורים ביותר מן הערך של 2 סנט ומיספר עותקים של העריכים 5 ו-3 סנט, חתומים ובלתי-חתומים. כן נמכרו ששה מכתבים אורייגנליים, שמהם מן הראוי לייחד את הדיבור על מכתב מפורסם, מתוך אוסף-קאספרי הידוע, ועליו בול בן 5 סנט ביחד עם זוג בולים אמריקניים בני 3

מבין 300,000 אזוריה, חיים למעלה ממחצית במחנות-פליטים. תנועת "פוליסריו" נלחמת למען שחרור ארצה מהשלטון המרוקני, שמנע עד כה כל מישאל-עם על העצמאות בפיקוח משקיפי-אוי"ם. עד כאן הצד המשפטי היבש. באיזו מידה משרתים ה"בולים" צרכים מעשיים – אנו מותירים לדימ-יונם של הקוראים.

בגליון מס' 13 של "שביל" העלה מנהל השרות הבולאי את נושא המשכת מסורת השבלים בבולינו. בצדק הזהיר מר ביילין מפני זעם האספנים הוותיקים, אך למה להתעלם מזעם אספני הצמדות? אני מציע, לשריין את שתי השורות הימניות של הגליונות לצימדה יחד עם שני בולי-שבילים, כדי שאיש לא ייצא מקופח. ולע-ניין אחר: באחרונה הופיעו בולים עם הרבה צבע שחור, מה שמכביד על זיהוי חותמת ותאריכים וכדאי "להבהיר" את העניין.

וילי פינקלברג, גבעתיים.

בהמשך לכתבה המעניינת על "בולי-המיסיונרים" של האוואי, שהתפרסמה בגליון 16 של "שביל", כדאי עוד להעיר, כי בחודש יוני הוצע במכירה פומבית בשוויץ, מטעם חברת "גואידו קראוורי – הרמרס אוקשנס" אוסף כביר – כנראה, הגדול ביותר בידיים פרטיות של נדירים אלה. יש לזכור, כי העריך של 2 סנט – שממנו קיימים רק 15 עותקים יקר-המציאות כמעט כמו הבול בערך 1 פני של מאורי-ציוס, שממנו קיימים רק 14 עותקים!

"המיסיונרים" התפרסמו לראשונה באוקטובר 1864 בזכות מאמר קצר של ארתור מרי בעיתון בולאי צרפתי, שהציג בול

לרשימת הפיספוסים והפשלוח בגליון 16 של "שביל" אוסיף עוד:

ב-1980 הנפיקה פראגואי תשעה בולי-באלט ומלחי-נים, שבשלושה מהם נתגלו טעויות:

במקום שנות-חיי של יוהן-סבס-טיאן באך נרשמו שנותיו של קרל פיליפ עמנואל באך. במקום ריכארד וואגנר כתוב "אדולף" (שהיה כלכלן ידוע); שנות-חיי של יוהן שטראוס-הבן נרשמו כ-1840-1893 במקום 1825-1890. מנחם זלינגר, רמת-גן

"בגליון 16 של "שביל", בעמוד הנפקות-ח"ל החדשות, ניתן פרסום ל"בולים" של ארץ ושממה "סהרה מערבית". למיטב ידיעתי אין ארץ כזאת ואין היא מאר-זכרת בקטלוגים ואפילו ה"ליברליים" ביותר. כלום לא כדאי להימנע ממנו פרסום להנפקות דמיוניות ומזיקות שכאלה? ומהיכן המידע והציולמים של "בולים" אלה?

ט.י. בתיים

תשובת המערכת:

בולים בשם המדינה הנ"ל משווקים ע"י סוכנות בינלאומית ושמה "גלובל" הרשומה בגרמניה, שמפיצה אותם מהונגריה. אותה סוכנות עצמה מטפלת גם בשיווק בולי קמבודיה, לאוס, בנין, קובה, אזרבייג'ן, גינאה ומדינות אחרות.

ולעצם העניין:

"הרפובליקה הדמוקרטית הערבית סהרה" – שרוב שטחה, 266,000 קמ"ר, סופח ב-1979 למרוקו, זכתה להכרה דיפלומטית מטעם ששים מדינות ומעלה, באפריקה ובאסיה.

פרסם בשביל!

בול למטרה!!

לבעל העסקים הנבון.

הירחון שמגיע לאנשים כמוך!

לפרטים טל: 03-6812180

קורס שישי למורים

השתלמות בולאית למורים קויימה בימים 9-11 בקיץ מטעם השירות הבולאי בסיוע התאחדות בולאית-ישראל. 10 מורים ומורות מרחובות ראש"צ, פ"ת, ת"א, אריאל ומקומות אחרים למדו את יסודות הבולאות ועל יתרונות הבול כאמצעי-עזר להוראה. זאת השנה השישית שמתקיים קורס כזה, המוכר גם ע"י משרד-החינוך. לפחות חלק מן המשתתפים הנלהבים הבטיחו לפתוח חוגים בולאיים בבתי-הספר שלהם.

מוזיאון-הדואר בשטוקהולם מזמין את המעוניינים להסתייע בספריה הבולאית שלו, שמורכבת מלמעלה מחמישים אלף כרכים בשבדית ובשפות אחרות הספריה נפתחה ב-1944 לאחר שהדואר השבדי רכש עזבונו של הבולאי הנודע נילס סטרנדלס, שכבר אז היה מורכב מחמישה-עשר אלף ספרים. בספריה מוצעים לעיון גם 170 כתבי-עת בולאיים ובמוזיאון מתקיימות תערוכות-בולים המתחלפות כפעם בפעם.

עתכם, בצער. אולי, בכל זאת, ימצא בישראל מישהו שיכול לספק לי איגרות-אוויר ישרא-ליות וארצישראליות וכן אגרות צבאיות ותיירותיות-פרטיות?

א.ס. גולדסטון, 45 גיינסבורו גרדנס לונדון NW 11 9BJ.

"שב"ל" כבר ניחן בכל הדרוש לאספנים מכל הגילים, אך כדי לקדם את מכירתו, הייתי מציע, שלכל גליון יצורף פוסטר מוגדל של אחד הבולים החדשים של דואר-ישראל. כך נוהגים שבוער-נים וכתבי-עת רבים.

חיליק לאוב, גבעת-שמואל

נושא ההחתמות הגרועות בדואר-ישראל כבר עלה לדיון ב"שב"ל" פעמים מיספר. כעובד רשות-הדואר עלי לציין, שאני מתקשה להחתים מכתבים בגלל השחיקה באותיות ובכמות הרבה של מכתבים הטעונים החתמה ידנית (בחפיפה ומחוז הצפון - כ-120,000 ליום) בגלל גודל או משקל חריגים. יש גם מעטפות המכילות דיסקטים ואי-אפשר להחתיםם "בכח", כמו גם עדשות למשקפיים במעטפות מרופדות. אני מניח, שגם בת"א ובמקומות אחרים מתעייפים העובדים המחתימים לאחר זמן-מה.

שמואל וולף, חיפה

סמל-כובע אחר - אריה מעל לכתר. שני החילות, אגב, בוטלו עקב ארגון מחדש של הצבא הבריטי.

בגליון 15 של "שב"ל" סיפרו ה"ה צחור ורוטמן על "רמאי דואר" שנתפסו. אני מצאתי באוסף הקוריוזים שלי מעטפה דומה, משנת 1985, עם שימוש בבולי-הכנסה לתשלום חלק מדמי-הדואר. המעניין במעטפה זו הוא בכך ששימשה לדואר רשום. כלומר - נמסרה לפקיד הדואר ידנית, ולמרות זאת לא נפסלה והגיעה ליעדה. השולח, אגב - הוא עורך-דין.

עמוס אלתר, תל-אביב

לפני חודשים אחדים פניתי להת-אחדות בולאית-ישראל וביקשתי כתובות של ספקי כלילים ודברי-דואר של א"י וישראל ואמנם סופקה לי רשימה של סוחרים. הקרובי שעות כדי לכתוב לכולם (כעשרה שמות) ועוד חמישה שמצאתי ב"דפי-הזהב" של ישראל. ביקשתי הצעות, אך אף לא אחד מ-15 הסוחרים הואיל להשיב לי ואני מביא זאת לידי-

כמי שתחביבו לא רק הבולאות כי אם גם "מיליטריה" (סמלים, דרגות וכו') שמחתי על הנפקת גלוניות התנדבות הישוב לצבא הבריטי וגם אני גיליתי בו אי-דיוקים, כפי שהצביע עליהם מר יוסף בן-אריה ב"שב"ל". בנוסף לכך מצאתי טעויות ברשימה שפורסמה בגליון 16 באנגלית: הסמל המופיע בגל"ז כסמלו של

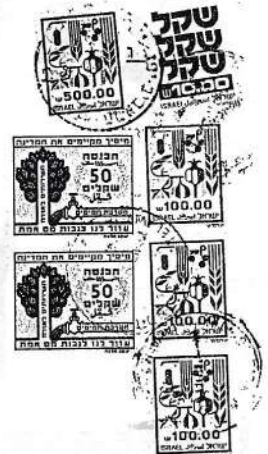
ROYAL ARMY PAY CORPS

ROYAL PIONEER CORPS

חיל-החפרים - הוא אכן של חייל זה. לחיל התשלומים היה

לכבוד
הסנה, חברה ישראלית לביטוח בע"מ
רחוב אלנבי 113
ת.ד. 805
תל-אביב 61007

הפיתרון לחידון 16 זוכיו

- אירלנד - ווילד, סופר ומחזאי אירי.
- צרפת - טלמה, שחקן צרפתי;
- ספרד - סולואגה, צייר ספרדי;
- בריטניה - דרייק, ימאי אנגלי.
- בהגרלה בין הפותרים עלו שמר-תיהם של ד"ר ולנטין גרטמן, רח' אלופי-צה"ל 31/13, חולון; ויקטור פרנק, ת.ד. 9805, חיפה 31097. ברכותינו הפרסים בדרך אליהם.

- תשובות רבות ונכונות נתקבלו ל"חידון המקצועי" שפירסמנו ב"שב"ל" מס' 16. הפתרון הוא:
- בריה"מ - רייניס, משורר ומחזאי לטבי;
- טריטורית אפר ואיסר - וולטה, מדען איטלקי;
- וולטה עילית - בומדיאן, מדינאי אלגריאי;
- מונקו - סטרווינסקי, מוסיקאי רוסי.

למכתבו של עמוס אלתר: בולי-הכנסה על רשום

דף חדשות יודאיקה 3 / 1995

5.4.95	הולוגרמות. 2 בולים של אבן אופל 2.50, \$1.20.	דניס גבור	אוסטרליה
5.5.95	לכבוד 50 שנה למלחמת העולם השנייה, מנורה שבעת הקנים 850L.	שואה	איטליה
1995	מסגד כיפת הזהב בירושלים בבול 100r.	סכסוך אנטי-ישראלי	אירן
21.1.95	4 בולים. 150 שנה להולדת בנץ. מכוניות מרצדס-בנץ 10, 125L, 5	מרצדס ילינק	אלבניה
1.6.95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע בבול 32c	מירלין מונרו	ארה"ב
2.10.95	צייר קומיקס Rube Goldberg's Inventions בגיליונית של 20 בולים 32c.	ראובן גולדברג	ארה"ב
	צייר קומיקס Lil Avner באותה גיליונית של 20 בולים 32c.	אל קאפ	ארה"ב
8.6.95	נגד מחלת פוליו. יום בריאות אולמי של האו"ם. בבול 80f מתוך 3.	סאלק-סאבין	בהריין
May 9	דיוקנה של כוכבת הקולנוע עם אלויס פרסלי בגיליון זכרון 1500F	מירלין מונרו	בורקינה פאסו
May 95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע על 2 בגיליונות זכרון 1500F בזהב ובכסף	מירלין מונרו	בורקינה פאסו
	דיוקנה של כוכבי קולנוע על בגיליון 300F בסרט חלל The Empire Strikes Back	הריסון פורד, קרי פישר	בורקינה פאסו
Apr. 95	במאי ומפיק קולנוע: סרט בדיוני E.T. על גיליון 500F.	סטיבן ספילברג	
	דיוקנו של כוכב הקולנוע על אותו גיליון סרט בדיוני The Raiders of the Lost Ark	הריסון פורד	
Apr. 95	במאי ומפיק קולנוע. סרט אימה Jaws על גיליון 1000F	סטיבן ספילברג	
	דיוקנו של כוכב הקולנוע על אותו גיליון סרט Star Wars	הריסון פורד	
	מציירי דמות Superman על אותו גיליון.	* ג'ו שוסטר וג'רי סינגל	
Feb. 95	דיוקנו של כוכב הטלוויזיה Star Trek מתוך 9 בולים \$100 מסדרת החלל.	* וויליאם שטנר	בלניה
6.6.95	ציורו "Savagemont, Maransart" על בול של 16F מתוך 2	פייר אלאצ'ינסקי	ברבודה
24.2.95	40c Holacanthus tricolor מתוך גיליון של 9. הדפס רכב	מרקוס בלון - דגים	גאנה
Aug. 95	דיוקנו. פרס נובל בפיסיקה 1954 בגיליונית של 9 בולים	מקס בורן	
	דיוקנו. פרס נובל ברפואה 1908 בגיליון זכרון.	פאול ארליך	
Sep. 95	הדלקת נרות בחג החנוכה בגיליונית של 9 בולים \$60	תמים	גויאנה
Apr. 95	Balistoides conspicillum, Scarus vetula מתוך גיליונית של 12. (תיקון)	מרקוס בלון - דגים	גמביה
Jul. 95	קומיקאים. בגיליונית של 8 בולים לכבוד 100 שנה לקולנוע	אחים מרקס	גמביה
Aug. 95	דיוקנו. פרס נובל בכימיה 1905 בגיליונית של 9 בולים	אדולף פון באייר	גמביה
	דיוקנו. פרס נובל לסיפורת 1966 באותה בגיליונית של 9 בולים	נלי זקס	
5.5.95	50 שנה לשחרור מחנה הריכוז. גיליון זכרון 100pf עם שמות מחנות ההרג.	שואה	גרמניה
Apr. 95	3-ב בולים מחוברים לכבוד 50 שנה לאו"ם פסל "חברות לאתום..."	תנ"ך	גרנדה
May. 95	50 שנה למלחמת העולם השנייה. מטוס קרב La-7 בגיליונית של 8 בולים \$2	סמיון לאווצ'קין	גרנדה
Aug. 95	דיוקנו. פרס נובל בכימיה 1905 בגיליונית של 9 בולים	אדולף פון באייר	דומיניקה
4.5.95	50 שנה למלחמת העולם השנייה. הצלת יהודים בסירה. 2 בולים 12kr, 5 מתוך 4	שואה	דנמרק
8.6.95	אודעה נגד מחלת פוליו. בבול 50kr+3.75.	סאלק-סאבין	דנמרק
7.6.95	בחזרתם לכבוד 50 שנה למלחמת העולם השנייה הפיסקה "חרבות לאתום..."	תנ"ך-חותמת	הונגריה
1995	Balistoides conspicillum 9000d מתוך 6 בולי דגים.	מרקוס בלון - דגים	ויאטנם
May. 95	דיוקנו של כוכב הטלוויזיה Star Trek בגיליון מזכרת 500F+3x600.	וויליאם שטנר	טוגו
	דיוקנו של כוכב הטלוויזיה Star Trek באותו גיליון.	* ליאונרד נימוי	
May. 95	50 שנה לשחרור מחנות הריכוז. איש אחרי גדר תיל במרכז גיליונית של 8 בולים	שואה	טורקס וקאיקוס
Sep. 95	נשים דגולות. דיוקנה של ראש ממשלת ישראל בגיליונית של 8 בולים 50c	גולדה מאיר	טורקס וקאיקוס
28.2.95	אלוף שחמט. דיוקנו בבול 60kr מתוך גיליונית של 8	וילהלם סטייניץ	יוגוסלביה
	דיוקנו בבול 60kr מתוך אותה גיליונית של 8.	אלוף שחמט.	עמנואל לסקר
15.5.95	50 שנה מלחמת העולם, שחרור מחנות הריכוז. 2 בולים 16,25F.	שואה	לוקסמבורג
1995	דיוקנה של הכוכבת 3-ב בולים 100, 550, 5000F מזכרת 100, 550.	מירלין מונרו	מאדגסקר
4.5.95	50 שנה מלחמת העולם, שחרור מחנות הריכוז. בול 55c.	שואה	מארשל איים
1.6.95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע רביעת בולים 75c.	מירלין מונרו	מארשל איים
Jun. 95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע בגיליון מזכרת וגיליונית של 9 בולים.	מירלין מונרו	מונטסראט
Jul. 95	50 שנה לאו"ם. אות עברית "מ".	אות עברית	מונאקו
9.5.95	צייר. פורטרט של נסיך פייר ממונאקו בבול 10F מאה שנה להולדתו.	לזלו פון לומבוש	מונאקו
1995	דיוקנה של כוכבת הקולנוע בגיליון מזכרת 2000F.	מירלין מונרו	מרכז אפריקה
Aug. 95	דיוקנו. פרס נובל לסיפורת 1910 בגיליונית \$1.25 של 9 בולים.	פאול פון הייזה	נוויס
Apr. 95	Pomacanthus imperator, Scarus vetula מתוך גיליונית של 9 בולים.	מרקוס בלון - דגים	סיירה לאונה
Apr. 95	50 שנה מלחמת העולם השנייה. שערי מחנה מות אושוץ. גיליונית של 8 בולים.	שואה	סט. וינסנט
Jun. 95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע בגיליון מזכרת וגיליונית של 9 בולים.	מירלין מונרו	סט. וינסנט-גרנדינס
May. 95	דיוקנה של כוכבת הקולנוע בגיליונית של 8 בולים 10db לכבוד אלויס פרסלי.	מירלין מונרו	סט. טומס ופרינץ
5.5.95	קונסול. חסיד אומות העולם, עזר ליהודים לקבל ויזות חגירה. 95c (2).	(אריסטדס סוויסה מנדס)	פורטוגל
	בלוק: אוטונומיה ליריחו ועזה 750+250mil דגלי ישראל ופלישתים. הדפס רכב.	סכסוך אנטי-ישראלי	פלשתיין
1994	ראש ממשלת ישראל עם חבריו ערפת ונשיא ארה"ב קלינטון. פרס נובל: "לשלום"	יצחק רבין	
(ראה 1/1995)	שר החוץ של ישראל. שמו עם חברו ערפת, פרס נובל: "לשלום: 1994.	* שמעון פרס	
15.3.95	דיוקנו של שחקן תאטרון בשלישית בולים 3kc.	גיירי ווסקוק	צ'כיה
	קריקטוריסט. צייר כל שלושת הדמויות מלמעלה.	אדולף הופמייסטר	צ'כיה
1.2.95	פילוסוף. דיוקנו של חסיד אומות העולם ומגן דוד, מתוך 3 בולים 7kc.	(פרמיסל פיטר)	
8.7.95	50 שנה לשחרור מחנות רכוז. מגן דוד. חותמות פרוי.	שואה-חותמת	צרפת
11.7.95	50 שנה לשחרור מחנות רכוז בול 2.80F אותיות עברית ש"ע"ט. מגן דוד.	שואה	צרפת
May. 95	לכבוד 50 שנה מלחמת עולם, שחרור מחנות רכוז. 2 בולים.	שואה	קפריסין
18.9.94	מעדן. מעטפה.	אלקסנדר מינץ	רוסיה
7.4.95	לכבוד 50 שנה מלחמת עולם. בול 250r מתוך 6 פסל למשחררי מחנה רכוז זקנהאוזן	שואה	רוסיה
1995	בבול 300R מתוך 4 בגיליונית, כנסית סנט. טרויצקי במגרש הרוסים בירושלים.	ירושללים	רוסיה
25.4.95	50 שנה לשחרור מחנות רכוז. חותמת עם אוטובוסים לבנים להעברת יהודים.	שואה-חותמת	שוודיה

* שמות חדשים

(הדף מתפרסם בתיאום עם איגוד אספני יודאיקה, ת.ד. 21224, ת"א 61211, האחראי לתוכנו. שמות המופיעים לראשונה מסומנים ב-*)

אחד הבולים מתוך גליונית של תשעה, שהופיעו בנוווס לכבוד מאה שנות פרס-נובל, נושא את דיוקנו של פאול פון-הייזה, הסופר הגרמני הראשון שזכה בפרס-נובל לספרות. הייזה, בנו של חוקר-לשון מפורסם, נולד ב-15 במרס 1830 בברלין ונפטר ב-2 באפריל 1914 במינכן. הוא למד פילולוגיה קלאסית בברלין ונקלע

לחוג של סופרים ידועי-שם שעוד-דוהו ליצירה עצמית. אחרי השתלמות באיטליה, הזמין אותו המלך מכסימיליאן השני, בשנת 1854, לבאוויריה ושם התעלה לצמרת "החוג של מינכן"-ליריק-נים ששמו דגש על חידוש צורות יותר מאשר על התכנים. ב-1910, השנה בה קיבל את פרס-נובל, זכה גם לתואר-האצולה "פון". הוא היה רב-אמן בחיבור רומנים ונובלות, שמהן יצר כמאה ועשרים. רוב העלילות שלו נסבו על נושא האהבה בחוגי-האמנים. ב-1855 כתב את "ליאריבאטה", שלא נס ליחה. לאחר שורה ארוכה של נובלות, הופיע רומן ראשון שלו ושמו "ילדי-העולם". יצירה זו, כמו גם הרומן השני שלו "בגן-העדן", שיצא לאור ב-1875 עוררו תהודה רבה בקרב ציבור הקוראים הגרמני. הספר מורכב מכמה סיפורים, שהחשוב בהם מטפל בנושא הניאוף. בהיותו מוכשר לשפות, היה מתרגם מעולה, במיוחד מאיטלקית ותירגם סופרים חשובים כמו אלפירי, מנצוני, ליאופרדי,

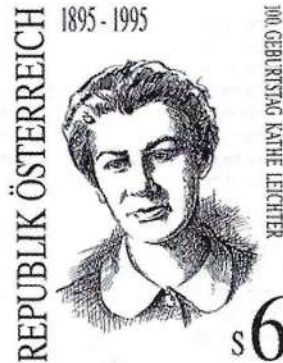
גיוסטי ואחרים. מאחר שהתייצב בעימות חזיתי נגד זרמי הריאלי-זם, הנטורליזם והאימפרסיוניזם, שכבשו את לב הקהל, סר אחרי מותו חינו של הסופר הקלאסי-הרומנטי הפורה, ש-חייו נהנה מפופולריות עצומה.

קטה לייכטר, שהדואר האוסטרי כיבד אותה ליום-הולדתה המאה, נולדה כמריאנה קטרינה פיק, בווינה ב-20 באוגוסט 1895. אביה היה עורך-דין, בן למשפחה יהודית דוברת-גרמנית מציכיה, שהתפרנסה מייצור בדים. האב, שנחשב ל"אינטלקטואל", היה מעין "בן חורג" במשפחתו. מצד אימה היתה קטה בת למשפחת בנקאים יהודים ברומניה. בזכר-נותיה כתבה לימים: "ילדותי עברה עלי בעולם הבורגנות היהודית הליברלית של של המאה ה-19, אותה בורגנות, שכבר בדור השני הותירה מאחוריה את הגיטו, השפיעה משמעותית על עלית הקפיטליזם באוסטריה והגיעה בו לפריחה ויוקרה". השפעת המסורת היהודית בבית-הוריה לא היתה ניכרת, אף כי היא ואחותה וואלי קיבלו שיעורי-דת.

קטה ביקשה ללמוד משפטים ונרשמה ב-1914 לאוניברסיטת-ווינה. מאחר שהפקולטה לא היתה פתוחה לנשים, הגישו היא ושתיים מחברותיה תביעה לבג"ץ כדי להתקבל. אולם, את חוק-למודיה סיימה לא בווינה כי אם בהיידלברג בגרמניה, שם קיבלה ביולי 1918 תואר דוקטור לפיל-סויפיה. עוד בתקופת לימודיה נמשכה לרעיונות סוציאליסטיים ומרכסיסטיים ובעיקר התגייסה למאבק למען זכויות-האישה. אחד ממחקריה החברתיים החשובים הוקדש למעמד משרתות-הבית בממלכה האוסטרית-הונגרית. בימי שהותה בהיידלברג היתה מעורה בחוגי המתנגדים למלחמה ואחרי שובה לאוסטריה הולוכה אותה דרכה למעגל

הסודנטים השמאליים, שם גם הכירה את בעלה לעתיד אוטו לייכטר. עם הכרזת הרפובליקה ב-1918, בעקבות תבוסת אוסט-ריה במלחמה העולמית הראשונה, היתה קטה בין ראשי התנועה האוסטרית-מרכסיסטית וטיפלה, בין היתר, בהלאמת התעשייה הכבדה, שלא יצאה לפועל. לימים התקרבה לסוציאליזם-דמו

קרטים והקדישה עצמה, בעיקר, למלחמה להשוואת תנאי הנשים בחיי-העבודה. היא שיתפה פעולה עם האיגודים המקצועיים והשתתפה בכנס "האינטרנציונל" הסוציאליסטי.

כן היתה פעילה במסגרת המוני-ציפולית של מחוז ווינה.

לאוטו נישאה ב-1921. הוא כיהן שנים ארוכות כעורך ה"ארבייטער צייטונג", ביטאון תנועת-העבודה האוסטרית. ב-1924 נולד בנה הראשון, היינץ, ב-1930-בנה השני, פרנץ. שניהם חיים כיום בארה"ב ומצליחים בפוליטיקה ובעסקים. אירועי שנת 1933-1934, שהביאו להתמוטטות הדמוקרטיה האוסטרית ולהוצאתה אל מחוץ לחוק של המפלגה הסוציאליסטית, אילצו את קטה ואוטו לייכטר לברוח מזירתם כדי לחמוק ממעצר. הם שלחו את בניהם לשווייץ. בעצמם נסעו לשם באביב 1934. בספטמבר חזרו לאוסטריה והצטרפו למח-תרת האנטי-פשיסטית. בין השנים 1934 ו-1938 היה מצבם הכלכלי קשה, אך ייסוריהם היו

רק בחזקת אקדמה למה שעתיד היה להתרחש בעקבות "האנש-לוס" ב-12 במרס 1938 פלשו הגרמנים לאוסטריה. עוד באותו חודש נמלט אוטו לשווייץ, בעוד שקטה היססה להשאיר את שני ילדיה לבדם ב"רייך" השלישי. כשנדע לה מפי אימה בטלפון. כי "הגסטאפו" כבר אורב לה בבית ומאיים לעצור את כל המשפחה, הסגירה עצמה ב-30 במאי, לאחר שווידה, כי בניה יצליחו לחמוק לחו"ל. קטה ושתיים מחברותיה, שסייעו לה לשגר מידע מתוך הכלא, נדונו למאסר ממושך וחרף מחאות והשתדלויות ממקורות שונים מחוץ לגרמניה, גורשה למחנה-הריכוז ראוונסבריק. חברותיה לסבל סיפרו אחרי השיחרור, כי מעולם לא נפלה ברוחה ובמחנה היתה פעילה בנושאים חברתיים ותרבותיים. בסוף פברואר 1942 הורכב "טר-נספורט" של נשים יהודיות על מנת להעבירן כביכול למחנה אחר. למעשה, הומתו כולן בתאי-הגזים. מקום הירצחה של קטה ומועד מותה לא הובהרו. למרות הישגיה המדעיים והמדיניים הבולטים זכרו, אחרי המלחמה, רק מעטים את שמה של אישה דגולה זו. אולם מאז נעשה הרבה כדי שלא תישכח. ב-1988 נקרא על שמה שיתון בווינה וב-1991 הקימה ממשלת אוסטריה קרן המעניקה פרסים על שמה, להיס-טוריוניות של תנועת-העבודה, שחוקרות את תולדות החלוצות שלחמו למען זכויות-האדם ובמיוחד זכויות-האישה.

כמו וויליאם שקספיר, היה גם פרנץ וורפל בנו של יצרן-כפפות. למזלה של הספרות העולמית, השכיל להתחמק מהתוכניות שאביו האמיד רקם למענו והפך לימים לאחד המחברים, המשור-רים והמחזאים החשובים בשפה הגרמנית. חמישים שנה אחרי מותו כיבד אותו הדואר הגרמני בכול-זיכרון, שממנו נשקפת

סיר ארניי משנת 1919, שתסריטו מבוסס על סיפור של הסופרת המפורסמת סלמה לגרף. ביים אותו הבמאי-המפיק היהודי מוריץ סטילר, שהתייחס בגיל 4 מהוריו, שהיו יהודים פולנים. מוריץ-משה, שגודל ע"י משפחה ושמה כצמן, נשא את שמה עד שהגיע לבגרות. הוא נולד בהל-סינקי ב-1883 ולמד ב"חדר". לימים ברח מפּינלנד כדי להשתמש משירות-חובה בצבא הצאר הרוסי ובשבדיה עלה לגדולה. הוא היה האיש שגילה את גרטה גרבו והביא אותה להוליווד. היא היתה שם לכוכבת-על זוהרת; הוא נדחה והתאכזב. סטילר מת ב-1928 בן 45 בלבד, אך שמו חקוק לעד בתולדות "תור-זהב" של הראי-נוע האירופי כאחד החלוצים המובילים.

לימים הולדתו ה-85 של השחמטאי היהודי הגדול מיגל (משה-מנדל) ניידורף ולטורניר הבינלאומי

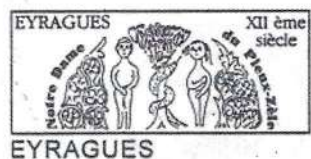
שנערך בבואנוס-איירס בימים 8-18 ביולי 1995 הנהיג הדואר הארגנטיני חותמת-אירוע. ניידורף יליד-פולין (1910) הגיע לארגנטינה ב-1939, לרגל אולימפיאדת השחמט והשתקע בה. מאז עשרות בשנים הוא בכיר שחמטאי דרום-אמריקה והשני במעמדו בכל יבשת אמריקה. אחד משיאיו היה מישחק עיוור נגד עשרים וכמה מתחרים. לניי-דורף, המצטיין בהומור יהודי עסיסי, קרובים בארץ והוא ביקר פעמים מספר בישראל.

אורי צחור

הנצחון על הנאצים מודגם בחותמת שהונהגה ב-1 באוקטובר בעיירה דויל-לה-בר, למלאת 50 שנה לשובם של שבויי-המלחמה הצרפתים מגרמניה.

בימים 23-25 באוגוסט 1995 נערכה בקלגפורט תערוכה בנושא "הגלויה". הדואר האוסטרי הנפיק לה חותמת הנושאת את דיוקנו של פרופ' עמנואל הרמן ממציא-גלויות-הדואר. החותמת קיימת בגירסאות ממו-ספרות 3,2,1.

בין ששת הבולים הכלולים בגליו-נית השבדית לכבוד מאה שנות קולנוע (ראה מדור "כל הנפקות חו"ל" בגליון זה של "שבל") מוקדש אחד לסרט "האוצר של

היהודית ותום ברוחב-יד לארגון "אורט". הוא נולד ב-1878 כבנו של יהלומן יהודי מוורשה, שעבר לחיות באמסטרדם. אנדרה למד בביה"ס הפוליטכני היוקרתי בפאריז ועד מהרה התגלה ככיש-רון טכני וכלכלי. במלחמה העול-מית הראשונה טיפל בהגברת יצור התחמושת ואחריה הסב את המיבנה להרכבת מכוניות קטנות. הוא קנה לעצמו שם כ"הנרי פורד הצרפתי" לאחר ששליש מ-1.8 מיליון המכוניות שנמכרו בצרפת עד מותו היו דגמי "סיטרואן". לימים אירגן את מערכת הרמז-רים של בירת-צרפת, יום את השימוש במיגדל-אייפל לפרסו-

מת, אירגן "מסעות-ראלי" באסיה ובאפריקה. אך ב-1934 אילץ אותו המיתון להיפרד ממפעל-חייו והוא מת בלב שבור. סיטרואן היה דודו של לוחם-המחתרת ז'ק בינון (1908-1944), שהופיע בבול צרפתי משנת 1958. אריה בן-דויד

חותמת לזכר היהודים שניספו בשואה הוקדשה לתערוכה בנושא זה בעיר נואורו, סרדיניה, איטליה.

הדואר הצרפתי הפעיל חותמת - מכונה המראה את אדם וחוה והנחש, בעיירה איירג שבנפת בוש-רון. הציור לקוח מכנסייה מקומית מן המאה ה-12. שני המרגלים הנושאים אשכול ענבים במוט יופיע שוב בחותמת לרגל יריד-היינות בעיירה זינווילייה, בנובמבר.

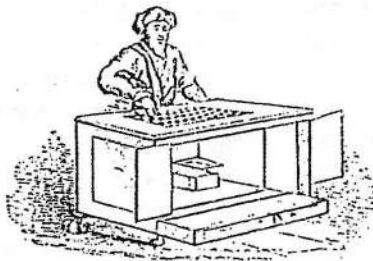
חתימתו על רקע דיוקנו. הסופר יליד-פראג, 1890, ידידו של פרנץ קפקא ומקס ברוד, שירת בצבא האוס-טרי במלחמה הראשונה העולמית ולאחריה טייל בעולם וביקר גם בארץ-ישראל. ב-1927 זכה "בפרס-שילר" היוקרתי, מה שלא מנע את הנאצים מלהחרימו עם עלייתם לשלטון בגרמניה. עוד ב-1933 כתב בחוש נבואי לסופר הגרמני הגדול גרהרט האופטמן: "...חלמתי על איוו משרפת בני-אדם אוטו-מטית..." עם השתל-טות היטלר על אוסטריה, נדד לצרפת ואח"כ הצליח להימלט לארה"ב. בבוורלי הילס עברו עליו חמש שנות-חייו האחרונות. מבין יצירותיו המפורסמות יש להזכיר, בראש ובראשונה, את "ארבעים הימים של מוסה דאג" על מאבק הארמנים בטורקים, את הרומן הביוגרפי "וורדי", את המחזה "יעקובובסקי והקולונל" (שהוסרט עם דני קיי), את "שירת ברנ-דט", את "לא הרוצח כי אם הנרצח אשם" ועוד יצירות כגון "שימעו את הקול", רומן על ירמיהו הנביא.

וורפל היה בקורתי כלפי היהדות, אך לא התכחש לה ולא נטש אותה. בתקופת שיבתו בווינה, נשא לאישה את עלמה, אלמנתו האנטישמית של המלחין גוסטב מאהלר. התנאי שלה לנשואין היה שהוא יתנצר, אך וורפל התחמק ועל כן עשתה לו "תרגיל" אחרי מותו: "טבילה לפי מישאלתו", לאחר שהחזיר נשמתו לבוורא...

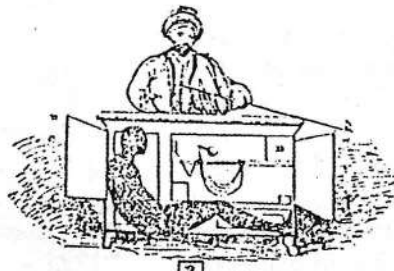
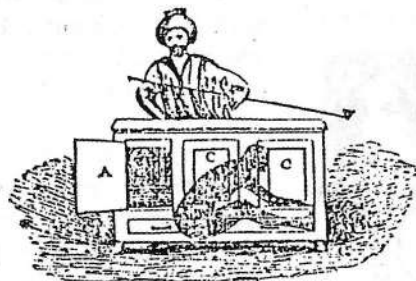
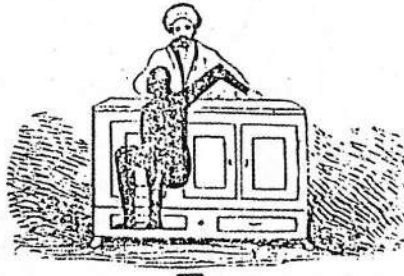
תעשיין-המכוניות הצרפתי אנדרה גוסטב סיטרואן כובד בסניף - דואר פריזאי על שמו, במלאת 60 שנה לפטירתו. כל ימיו היה מעורה היטב בענייני הקהילה

שחמט, בולאות ואחיזת-עיניים

Chess and Computers ★

Baron Wolfgang von Kempelen's

★ C.H.O'D. Alexander, A book of chess, Kent, G. B., 1973.

ליקה מרכז אפריקנית – 1983, פרגואי-1985.

הסוד שמאחורי פעולתה, היה בהפעלתה מבפנים על ידי שחמטאי מפורסם כאלג'יר או בנקורט בפריז, לואיס ומורט בלונדון וכו. כדי שהצופים לא יגלו את מהלך המשחק, היו מבצעים תנועות כמו בתמונה שלמעלה.

לאחר קריירה, ארוכה ומפתיעה, עברה "מכונת השחמט" של קמפלן לבעלות "המוזיאון הסיני" בפילדלפיה ונעלמה בשריפה שפרצה בעיר בשנת 1840.

FDC

מאת

ד"ר יצחק טאיך ולוסיאן מיליס

בול שהונפק אשתקד בסלובקיה לכבוד פון-קמפלן (1734-1804), מחדש פרק מרתק של נסיונות לבנות מכונה לשימוש במשחק השחמט.

בשנת 1769, קמפלן הציג בברטי-סלבה את "מכונת השחמט". אופן פעולתה נשאר בלתי מובן לאורך תקופה ארוכה ופירסומה הגיע עד ליבשת אמריקה. היו למכונה זו נצחונות מול שחמטאים מפורסמים, אך גם מול מדענים ואצולת אירופה (ראה בול מניקארגוה, 1809: 1976 – נפוליון משחק נגד האוטומט).

הסופר האמריקאי אדגר אלן פו, במחקרו "שחקן השחמט" (1836), הוכיח שהמכונה של קמפלן היתה אחיזת עיניים מושלמת, כך שנוצר הרושם שהיא מופעלת על ידי מנגנון אמיתי, כפי שמתואר בבולי הונגריה – 1974, רפוב-

חלוקת דואר הישר לפתח האוהל

מבני השבטים הבדואים שמות זהים, דבר המקשה על זיהוי הנמען אליו מיועד הדואר. (באדיבות "חדשות-הדואר")

מראהו. חלק מן החמולות בשבטים חיים במקומות נטולי כתובת אשר אפילו אינם מסומ- נים במפה. נוסף על כך לרבים

אותו איש איש בקרב בני שבט. מחלקי הדואר הינם בני השב- טים הבדואים, המכירים את המסורת והתרבות הבדואית, את בני השבט ומקום מגוריהם המדויק. בעבר חולק הדואר בבאר-שבע פעמיים בשבוע בלבד. הדבר יצר בעייתיות בהגעת דברי דואר, בעיקר לאלה שקיבלו דואר מגורמים רשמיים שהתעכב בדרך. מירבי פיצחודה, מנהל מרחב דרום ברשות הדואר מסר, כי מחלקי הדואר הבדואים עברו השתלמויות מיוחדות במטרה להכשירם בתחומי דואר, בנוסף לידע האישי שלהם והיכרותם את המשפחות ואת השבטים. הכשרה זו תסייע לחלוקת דואר סדירה ומדויקת ליצירת קשר ישיר בין רשות הדואר לבין שבטי הבדו- אים בנגב.

יצוין כי אנשי השבטים אלעזר- מה, אבו-עמאר, אבו רביע, אבו גיועד ועוד 27 שבטים נוספים חיים באורח מסורתי, דהיינו גרים באוהלים במרחק ניכר איש

— מאת איריס שדה רסלר —
ב-16 ליוני החל מיבצע לשיפור חלוקת הדואר לבדואים בדרום. לפי ההסדר החדש יגיע מחלק הדואר עד לפתח האוהל של כל בדואי ויחלק מדי יום חבילות, מכתבים, מכתבים רשומים, מברקים וכל דבר דואר אחר באתרים כגון בלקיה, ערוער, נבטים ועוד מקומות חסרי שם במאהלי הבדואים בדרום. במסגרת השקת המיבצע בהש- תתפות נכבדי הבדואים בדרום אמר רן לוין מנכ"ל רשות הדואר, כי גם הבדואים זכאים לקבל דואר לבתיים בכל יום ככל תושבי המדינה. מיבצע הרה- ארגון של חלוקת הדואר לבדו- אים בנגב ישפר באופן משמעותי את חלוקת הדואר ל-50,000 בני השבטים.

מעתה, דברי הדואר יונחו בתיבות מיוחדות הקרובות לריכוזי האוכ- לוסיה על ידי נהג מיוחד, ומחלקי הדואר מ-31 שבטים יאספו את הדואר מתיבות המימסר ויחלקו

פעילות ערה בשרון

אוקטובר 94—איסוף כללי ואת- יקה—מרווין סיגל.
נובמבר 94 — דואר המתיישבים הטמפלרים—יואל אמיר.
דצמבר 94—ירושלים הנצורה - ד"ר צבי שמעוני.
ינואר 95 —"Crash Covers"— צבי אלוני.
פברואר 95 —"CEPT"— צבי נוימן.
מרץ 95 — היסטוריה של העם היהודי 1948-1939 — שי שבתאי.
אפריל 95—תקופת המעבר— יעקב שבתאי.
מאי 95 — ציונות של הרצל— מרווין סיגל.
יוני 95—משלוח דואר 1840-1400 — יהודה קליינר.

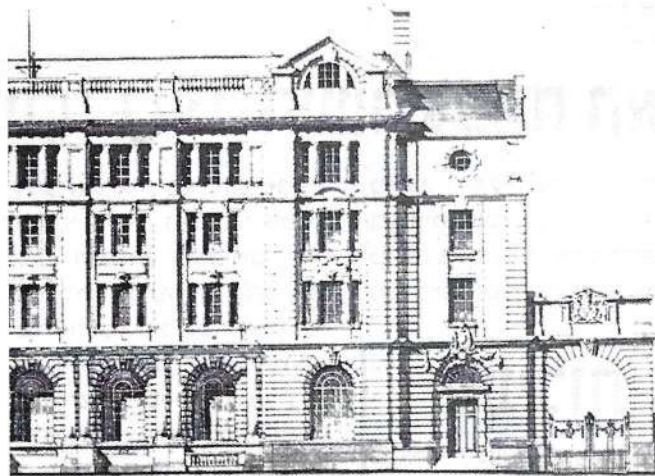
בתאריך 5/7/95 התקיימה אסיפה כללית של מועדון בולאי- השרון ב"מועדון גיל הזהב" ברעננה. לסוף 1996 נבחרו בעלי תפקידים הבאים:
יו"ר — לורנס פישר; סגן יו"ר — מוריס פרנקו; מזכיר — אלון מליס; גזבר — ארלן רוזנברג; ועדת ביקורת: עו"ד אנטוני ווקס, צבי אלוני.
הוחלט: שנת הכספים תחפוף את השנה הקלנדרית; דמי החבר השנתיים יועלו ל-80 ש"ח; תחל התארגנות לקראת תערוכת בולים שתתקיים ב-1996; ההרצ- אות החודשיות תמשכנה כפי שהיה בעבר.
להלן רשימת ההרצאות שהתק- יימו בשנה שחלפה:

לונדון תארח את "עולם-הבול" בשנת 2000

בנימוס אנגלי משכבר הימים, אבל לא היה להם מה למכור לנו. סיפרו לנו, שרוב סוחר-הבולים באנגליה חיסלו את חנויותיהם ומנהלים את עסקיהם באמצעות הדואר. פשוט, לא משתלם להחזיק בחנות במקום מרכזי בעיר. כשהבענו הפתעה מדלות החומר התימטי המצוי, השיב לנו אחד הסוחרים: "האספן הבריטי עוד לא גילה את התמטיקה. אוספים תקופות שונות של בריטניה, אימפריה בריטית וכיו"ב וזהו זה! יש רק חברה אחת או שתיים שמספקות חומר תימטי למנויים על בסיס סדיר. פה ושם ברחבי-לונדון עוד אפשר להיתקל בחנות כלשהי, אך זה לא מה שהיה". פגשנו בחנות כזאת באקראי בלב ה"סיטי", בקונו-סטריט, אגב טיול לכיוון ה"טאור". הסוחר, שפותח את בית-העסק שלו רק בשעות מצור מצמות, השתדל מאד, אך כמעט ולא מצאנו עבורנו דבר. גם הוא סבור היה, שהענף מת. הנוהג של האספנים שעטים על קרטונים וערימות של בולים, גלויות ומעט פות, שייך לעבר. רק בירידים בולאיים, שמתקיימים מפעם לפעם, עוד אפשר לחטט, לנבור ואולי גם לגלות "מציאות", שהמוכר אינו מודע לחשיבותו. כל מה שנותר בלונדון בשלב זה הוא מוזיאון-הדואר הממלכתי, השוכן בבנין הדואר המרכזי ברחוב המלך אדוארד, לא-הרחק מקתדרלת סנט-פולס. המוזיאון פתוח בימים ב' עד ו', מ-9.30 בבוקר עד 4.30 אחה"צ ומכיל אוספים מעניינים לתולדות-הדואר, הצעות של בולים שלא נתקבלו לביצוע, טכנולוגיה תקשורתית, ארכיון מיקרופילם פתוח לחוקרים, אוסף "פיליפס" המפורסם ועוד. מדי פעם מתקיימות בו גם תערוכות מיוחדות מתוך החומר האדיר שאי-אפשר להציגו לקהל הרחב בקביעות.

גיבונס, "ספקי-החצר של הוד מלכותה", נמצא אותם. לא דובים ולא יער. ביקשנו כמה הנפקות תימטיות שהופיעו בארצות שונות בזמן האחרון ושכבר צריכות היו להגיע לבית-עסק הדואר לנאמניו, אך אוכזבנו קשות. בנושא שאנו מעוניינים בו – שהוא לא בלתי-פופלרי – מצאנו רק כמה בולים מהוצאות של ארצות "מפוקפקות", שממש בושה להחזיק ולהציע אותם במקום כה שמרני ומכובד. את אלה יכולנו להשיג

הימים, שהיית מטייל ב"סטרנד", הרחוב שבין כיכר-טרפלגר לפליט-סטריט, ולא ידעת את נפשך מרוב סוחר-בולים, שהיו ממוקמים שם. כל מה שנותר שם כיום הוא למעשה, מיטכנה של החברה המפורסמת ביותר של סוחר-בולים-סטנלי גיבונס המו"לים של הקטלוגים הבריטיים היוקרתיים מחזיקים עדיין בחנות, שבעבר הרחוק היתה מוקד-משיכה לאספנים מכל העולם. היו ימים, שיכולת להשיג

מוזיאון-הדואר הלאומי בלונדון

בקלות ובמחירים זולים יותר גם אצל סוחרים בישראל. ואגב מחירי: רכשנו אצל סטנלי גיבונס אלבום עם דפים חלקים והובר לנו למגינת לבנו מדוע יצרני האביזרים הבולאיים באנגליה אינם מסוגלים לעמוד בתחרות עם עמיתיהם בארצות אחרות. לא זו בלבד, שהאיכות של התוצרת ירודה בהשוואה לתוצרת מלפני 20 שנה. גם העלות היא כזאת, שפשוט לא כדאי לקנות שום דבר בבריטניה היקרינה. לאחר האכזבה חצינו את הכביש ומצאנו שנותרו ממול עוד שתי חנויות-בולים. ניסו לשרת אותנו

אצלם כל בול שיצא בארץ כלשהי מאז 1840. כיום אתה נכנס לשם ומייד יורדת עליך רוח-נכאים. בצד הקידמי של החנות מוצעים למכירה אלבומים, קטלוגים, ואביזרים מקצועיים שונים. צפיפות של לקוחות לא הרגשנו שם. העמקנו לתוך ירכתי בית-העסק, שתמיד היה הומה מרוב קהל ופגשנו בשניים שלושה בולאים, שעיינו בסחורה, בתאורת ניאון קלושה וקמצנית. חצי תריסר פקידים טיפלו בלקוחות באדיבות, אבל לא-מוגומת. עוד לפני צאתנו מהארץ, הכינונו לעצמנו רשימה של חסרים, שהיינו בטוחים, שאצל סטנלי

נכשיו זה רשמי: בימים 22-28 במאי בשנת 2000 הבאה עלינו לטובה תנסה לונדון להחזיר לעצמה את מעמדה כבירת-הבולאות של העולם, באמצעות תערוכה ענקית, שתשתרע על שטח של 23000 מ"ר באולמות התצוגה של "ארלסקורט" במטרופוליין האנגלי.

להערכת הדואר הבריטי, שמארגן את האירוע, צפויים למעלה ממאה ועשרים אלף מבקרים מהממלכה המאוחדת ומכל רחבי-תבל. משערים, שהאירוע יכניס עשרים מיליון ליש"ט למשק-התיירות של לונדון, בהנחה של תפוסת מאה אלף לינות במהלך שבעת ימי-התצוגה. התערוכה תיקרא "עולם-הבול 2000". בתערוכה הקודמת מסוג זה בלונדון, שהתקיימה בארמון "אלכסנדרה פאלס", ביקרו 93000 נפש. ב"ארלסקורט" שבמרכז לונדון מתקיימים מדי שנה כ-130 אירועים, המושכים למעלה משלושה מיליון מבקרים. הגוף המבצע – "פי.אנד.או. איוונטס", מבטיח, שהתערוכה בעוד חמש שנים תעניק חוויה לכל בולאי ושאינו בולאי, מנער ועד זקן ותכלול תצוגות פרטיות, דוכני-סוחרים ושירותים דואריים מכל העולם. לא בכדי אמרנו לעיל, שלונדון מבקשת להחזיר לעצמה את מעמדה האבוד. חזרנו זה עתה מביקור בבריטניה. שיש בה שלושה מליון אספנים והאמת ניתנה להאמר: הנוף הבולאי שם אינו מעודד כלל. לונדון נעשתה שממה בולאית. חלפו-עברו

מבאת' דוור הבול הראשון בהיסטוריה

לעקוב אחרי פעולת מכונת-הנקבוב היחידה, שנטורה מן העידן הוויקטוריאני. כן יש חדר-הקרות המציג ברציפות סרטי-ווידאו בנושא שלוש מאות שנות שרותי-דואר בבריטניה. מי שחפץ לנוח קמעה, יעשה זאת – הרי באנג'ליה אנו נמצאים – ב"חדר-התה". המבקרים יכולים להכין לעצמם בחדר זה גם קפה, אך משקה זה אינו מומלץ בשום מקום ברחבי הממלכה המאוחדת, וגם כאן מוטב ללגום כוס תה או משקה קר. אגב גמיעת המשקה, ניתן להזין פה את העיניים במסגרות התלויות על הקירות ומראות בולים חדישים של בריטניה. "חדר דואר-האוויר", הוא קטן יחסית, אך מכיל את הריכוז הידוע היחיד בעולם של כל טיסות-הבכורה הדואריות. נופך מוסיפה לחדר תצוגה מוקדשת לביוגרפיות של הטייסים ולציורים של אמנים שהתמחו בנושאי-תעופה. החדר תוכנן ע"י הסופר הבולאי דונלד הומס, שהתפרסם במחקריו הרלבנטיים. "חדר אדריאן הופ-קינס" מפנה את אור-הזרקורים על האישים המקומיים, שהשפיעו בצורה מהותית על התפתחות הדואר הבריטי. הראשון הוא רלף אלן, שבגיל 18 כבר נתמנה למנהל הדואר של באט' וכיהן בתפקיד זה עד מותו ב-1764, בגיל 52. הוא ביצע תיקור-נים שונים ולימים היה המפקח על כל שרותי-הדואר הפנימיים מחוץ ללונדון הבירה. השני היה ג'ון פלמר (1742-1818) ולזכותו יזקף שהמציא את מרכבות-הדואר. בשנת 1784 הוכיח את יעילותן כאשר מרכבה קלה רתומה לארבעה סוסים השלימה את הדרך מבאת'-בריסטול ללונדון ב-16

כים ביותר וכל עוד נפשנו בנו לקחנו מונית, שהורידה אותנו לפני בנין צר וצנוע בן שלוש קומות. בפנים שכחנו לגמרי מהיעדר מיזוג-אוויר ולאחר שקיבלנו הרצאה קצרה מפי קשיש חביב, הממונה על המוסד און, שסיפר לנו כי המוסד ממומן ע"י קרן ציבורית ומת-קיים, בעיקר, ממכירת מזכרות

ארכיטקטוני הולם ע"י בנית עיר שכולה תוכננה בסיגנון הגיורגיאני של התקופה. זאת עיר הנחשבת ל"אצילה" ביותר מבין ערי-אנגליה ורשמית מותר לה לשאת בכתר של "עיר-הפרחים האנגלית היפה ביותר". מטופחת להפליא, גדושת עיטורים ופרחים בכל רחוב, היא יושבת במרחק

טיול-הקיץ שלנו הביא אותנו השנה לדרום-מערב אנגליה. לנגד עינינו עמדה איזו תיקור-וה, המקננת בלב כל בולאי, בעצם, לגלות איזה אוצר פילטלי אגב סטיה מן התלם, בנתי-בים שאספנים, בדרך כלל, אינם מכתתים בהם את רגליהם, הרחק ממס'לולי התיירות השיגר-תית.

נקדים ונגיד, שבמטמון בולאי מפתיע לא נתקלנו, אך לעומת זאת נכונה לנו חוויה מסוג אחר לגמרי. ביקרנו ביישוב, שלכל הדעות ראוי לתואר-הכבוד עריסת בול-הדואר. שכן ממנו יצא בשנת 1840, ה"פני השחור" הראשון – ארבעה ימים לפני מועד-ההופעה הרשמי. לקח לנו למעלה משעתיים להתרגל לנהיגה בצד שמאל של הכביש ולהגיע לעת ערב ממל התעופה של לונדון לעיר קטנה ונחמדה – שקסמה לנו ממבט ראשון. עיפיים מכדי להמשיך בדרכנו מערבה, החלטנו ללון בה ולסייר בחוצותיה ביום-המחרת. הרבה לא ידענו עליה. במדריך-התיירות שהחזקנו לפנינו נאמר רק ששמה "באת'" שפירושו "מרחץ", פשוטו כמשמעו. ואמנם, כבר הרומאים השתכשכו במימי מעיינותיה החמים – היחידים בכל האיים הבריטיים. בחפירות נחשפו מיקוואות-המרפא מלפני אלפיים שנה. מאז 1700 נהרה לבאת' ה"היי סוסייטי" של אנגליה, שיצרה לעצמה רקע

בולאיות, התחלנו לסייר באולמות-התצוגה. התפעלנו מן התערוכה של תולדות-הדואר בעולם מאז ימי מצרים העתיקה, התפתחות התכתובת והמחשת הנושא באמצעות אביזרים כמו קולמוסים, תיבות-מכתבים היסטוריות, חותמי שעווה, ייצור נייר מסוגים שונים וכו'. במוזיאון יש חדר אירועים שבו מתנהלות, לפי הזמנה, פעילויות מאורגנות מטעם בתי-ספר וגופים אחרים. החדר מצויד במחשבים ותוכנות לחידונים. בחדר זה גם ניתן

כעשרים ק"מ בלבד מעיר-הנמל בריסטול על הנהר אייבון. כשהתחלנו לעיין בעלוני התיירות שסופקו לנו, משכה את תשומת-לבנו ההפנייה למוזי-און-הדואר המקומי, שממוקם בברוד-סטריט אשר בלב האזור המסחרי ההומה. למרות שהימים היו ימי נחשול-החום הגדול שפקד את אנגליה ואשר ייבש לחלוטין את הגרונות הבריטיים ואת כל המידשאות הירוקות המהוללות, החלטנו להסתכן ביציאה לרחוב. המטרים האחרונים היו המפר-

בולי אשדוד אוספי בולים ציטכו בע"מ מכירות בולים מכל העולם ציטרון אברהם אשדוד, אזור י"א, רח' גלעד 21, טל. 08-553111	בולי אדי א.לופוביץ פתוח: א'-ה' 10-17 שישי 10-14 רח' אחד העם 38 תל-אביב טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)
מוטי ברש-בולי דיזינגוף בולים- ישראל וח"ל- מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול ביותר בארץ!! דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420, טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס. 03-5715228	אמינות בולים, מדליות, מטבעות ושטרות קניה, מכירה והערכה בן-יהודה 55 ת"א, טל. 03-5220648, 03-223905
בולי גלעד בולי ישראל (שנתונים) יבוא אלבומים בולי חו"ל חתומים בכמויות לפי נושאים וארצות, בולי חו"ל חדשים בעלי חיים, אמנות, יודיאקה וכו'. קונה בולי ישראל חתומים בכמויות רח' אלנבי 76 ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871	ב.-אל פילטליקה בע"מ ת.ד. 4349 ילדים! נא לדרוש את אריות הבולים שלנו. כמו כן אנו ממשיכים במבצע החלפת בולי ישראל בסדרות בולי חוץ
נציג קטלוג BALE (באנגלית) ו- PHILEX (בגרמנית) סוכנות-משנה של הרשות הפלשתינאית PALESTINE AUTHORITY (GAZA-JERICHO) ה.ש. פילא (אורי שליט) ת.ד. 4933 ת"א 61040, טל. 03-5177466, 03-6957652	בולים מטבעות שטרות קניה מכירה הערכה לאספן החובב הורוביץ פתוח: 10-15 יום ה' סגור רח' אלנבי 52, תל-אביב טל. 03-5178251
בולי מוגרבי סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות, בולי ישראל ויודאקה כל מה שתבקש מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים. בולי אוטונומיה שעות הפתיחה: 10:00 - 13:30, 16:00 - 19:00, בימי שלישי אחה"צ- סגור רח' פינסקר 5, תל-אביב, טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240	לידרמן מטבעות, בולים, עתיקות וספרים רח' בן-יהודה 18, תל-אביב 63802 טל. 03-6299453, פקס. 03-5253368
בולי רומנו למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנות בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790	שניאור-בולים מבחר בולי ישראל וח"ל, שירות חדשות לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים ואביזרי בולאות. חיפה, יפו 40, טל. 04-512134, פקס. 04-246096
התאחדות בולאי ישראל הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה לקהל בימי ג' וה' בשעות 16.00-19.30 ת.ד. 4523 ת"א 61045, טל./פקס. 03-6295547	אליק רינק בולים ומטבעות רח' פינסקר 2, ת"א טל/פקס. 03-6297192, ת.ד. 4124, מען. 03-5227922 פרסום ב "שבל" מגיע אל כלל הבולאים בארץ!

בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y.TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

ד"ר ואלך מכירות פומביות

Dr. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

**קניה, מכירה
והערכת בולים מקצועית**
בולים, מעטפות, מטבעות, יודאיקה.
קהל קונים ומוכרים מחמש יבשות.

קרדיט בינלאומי במכירת
אוספים מהנדירים בתחום.

צלצל ונגיע אליך!

חדך יבנה 17, רחובות ת.ד. 1414 רחובות
טל. 08-467274, 08-461010, פקס. 08-464946

בולי הבירה

** מכירות פומביות של בולים, מעטפות,
יודאיקה, מטבעות ושטרות.

** נציגים בלעדיים של החברות המובילות
בעולם בשטח האלבומים, קטלוגים
ואביזרים לאספנים.

Davo, Michel, Gibbons ואחרים.

** קניה, מכירה, בדיקה והערכת אוספים.

** מקבלים חומר למכירה הפומבית
הבאה בתחילת 1996.

** קטלוגים Michel 1995/96, מזרח
אירופה, מערב אירופה וגרמניה במחירי
מבצע מיוחדים. מחירון בולי ישראל
1995 תמורת 3 ש"ח בבולי דואר.

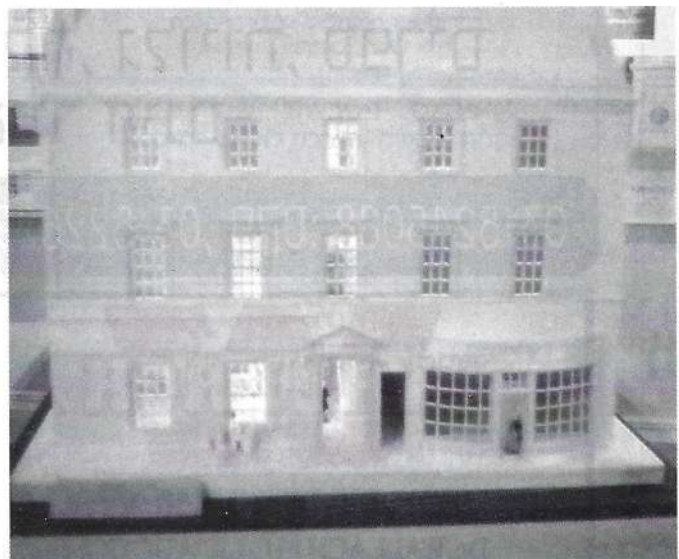
משרד: בן יהודה 23 ירושלים קומה ב'
טל: 02-245623 ת.ד. 3769 ירושלים
91036. פקס: 02-234607

אוסף מאזני-המכתבים במוזיאון

היה להתחיל במכירתם בעת ובעונה אחת. והנה, הקדים מנהל-הדואר בבאת' ומכר את בולי-הדואר כבר ב-2 במאי 1840. מכתב אחד הוחתם בחותמת-התאריך המקומית ונשלח ללונדון, שם הורכבה עליו חותמת אדומה מן הסוג הקרוי "מצבת-קבר". המכתב נשתמר חלקית ועליו "פני שחור" עם האותיות "A A" בפינות התחתונות. המכתב שעשה היסטוריה בולאית דוור מבית הדואר שבברוד-סטריט 8 – אותו מיכנה שבו נמצא כיום מוזיאון-הדואר של באת'.

שעות. ב"חדר הופקינס" ניתן לראות גם את האוסף של אדריאן הופ-קינס בנושא מכתבים ששרדו וחולצו מאסונות, אוסף ששימש יסוד לספר ידוע, שהסופר חיבר. כן יש פה תצוגה של כל בולי בריטניה בשנים 1840-1940. ה"מסמר" של באת' אינו נמצא במוזיאון כי אם בידי אספן פרטי – אבל הוא משווה לבאת' את מעמדה הפילטלי המיוחד. ה"פני השחור" הופיע רשמית ב-6 במאי 1840, אבל הבולים הופצו לבתי-הדואר בפרובינציה קודם לכן, כמובן, כדי שאפשר

דגם בית הדואר בבאת' (1840)

זודיאק

מכירה פומבית

בולים, סדרות ומעטפות מכל העולם, מסמכי יודאיקה, שואה, אוטוגרפים, פלשתינה וישראל, נומיסטיקה, מטבעות עתיקות, טלכרט ועוד.

לדוגמא: 20 אלבומים ואוספים – \$200 (X10)

המכירה ב-18 באוקטובר

זודיאק

טלפון 5284931, פקס 291395 ת.ד. 4895 תל-אביב.

בולי כחול לבן
Blue White Stamps
SEGALL
 Selling • Buying • Changing
 Auctions • Stamps • Coins •
 Paper money • Albums

6, King George St.
 (Down from Allenby)
 P.O. Box 28257
 Tel-Aviv 61231

שעות העבודה
 א-ה 9-19
 יום ר' וחגים 9-15
 טל. 5281023

רח' המלך ג'ורג' 6
 (ירידה מאלנבי)
 תי"ד 23257
 תל-אביב 61231

מאוצרות מוזיאון הדואר בבאת'

מימין: הדואר מאז ימי-קדם;
מימין באמצע: תיבות היסטוריות;
למטה: כירכרה מהמאה ה-18;
משמאל: תצוגת דואר-אוויר

כך הגה היל את רעיון ה"פני השחור"

סקוטלנד וכשעבר באחד הכפרים, שם לב אל דוור, שמסר לצעירה מקומית מכתב אשר הגיע עבורה מלונדון. הבחורה שאלה כמה עליה לשלם עבור קבלת המכתב, כמקובל בימים ההם, כאשר דמי-המשלוח היו נפרעים על-ידי הנימען. כאשר הבהיר לה הדוור מה המחיר, השפילה ראשה בעצב, הפכה את האיגרת בין אצבעותיה פעמיים-שלוש ולבסוף החזירה אותה, באומרה כי אין ביכולתה לשלם סכום כזה. היל התערב ואמר לה שאם המכתב מכיל בשורות מאדם קרוב לה, כפי שניתן לשער, אולי ארוס או הורה, הוא מוכן לשאת בהוצאה. הנערה הסמיקה ואחרי כמה דקות של היסוסים, השיבה לרולנד היל, כי היא אסירת תודה אבל איננה מוכנה לקבל חסד מאדם בלתי-מוכר לה.

הבכיר יותר של מזכ"ל הדואר. ב-1860 הוענק לו תואר-אצולה. מקץ ארבע שנים פרש מטעמי-בריאות ואושר לו מטעם הפר-למנט מענק-פרישה בסך עשרים אלף ליש"ט וגימלה בשיעור משכורתו עד סוף ימיו מאוחר יותר היה חבר בוועדת חקירה ממלכתית לענייני הרכבות וחיבר את זכרונותיו וספר על תולדות האחדות תעריפי-הדואר. הוא מת ב-27 באוגוסט 1879, לאחר שנבחר לאוצר-כבוד של לונדון. הוא זכה ללווייה ממלכתית ועצ-מותו הוטמנו בווסט-מינסטר-אבי בלונדון, בין יקירי-הממלכה. על נסיבות הולדת רעיון בול הדואר רווחו גירסאות רבות ומשונות. נזכיר כאן את המקובלת ביותר, שעליה מספר ארתור דה-רוטשילד בספרו "תול-דות דואר המכתבים": ב-1838 עשה רולנד בנסיעות בצפונה של

מערכת-החינוך המיו-שנת באנג-ליה ולימים פתחו בית-ספר לדוגמה בלונדון. רולנד היל היה קשור גם בגוף ליישוב דרום-אוס-טרליה ובסוף שנות השלושים של המאה ה-19 התפרסם בזכות מאבקו למען ייעול של שירותי הדואר. ועדה פרלמנטרית הוקמה ב-1837 לבדיקת הצעותיו ומקץ שנתיים התחוללו כבר שינויים מפליגים בתעריפים. נשקלו גם הצעות שונות להוצאת "תוויות דביקות". היל היה מסופק אם הציבור הבריטי יתרגל לחידוש, אך הבולים שהונפקו במאי 1840 זכו מייד לפופולריות מפתיעה. אותה שעה לא עבד היל בשירות הדאר. הוא היה חתום על חוזה אישי לשנתיים עם משרד-האוצר. ב-1842 פוטר והיה למנהל מסילת הברזל לונדון-ברייטון. בנובמבר 1846 נתמנה למזכיר מנכ"ל הדואר הבריטי וב-1854 למעמד

אחד הפרצופים המוכרים ביותר לבולאים מתנוסס פעמיים במסגרת סידרת-היובל שהנפיקה בריטניה בספטמבר. המדובר בממציא בול-הדואר, סיר רולנד היל, שמדינות איך-ספור בעולם כולו כבר כיבדו אותו בעבר. בול אחד מראה אותו בצעירותו, על רקע עצומה למען תעריף-דואר אחיד ברחבי הממלכה המאוחדת. הבול השני מציג דיוקן שלו בערוב-ימיו, על רקע הבול הראשון בהיסטוריה, הלא הוא "הפני השחור", שהיל יזם את הנפקתו בשנת 1840. היל, שהשנה ימלאו 200 להולדתו, היה אישיות מגוונת: צייר ותוכן, מתמטיקאי ורפוגמטור, מורה ואיש-מנהל. הוא נולד בעיר קידרמינסטר לחקלאי אמיד, שירד מנכסיו והקים בית-ספר, שבו החל רולנד ללמד בגיל 12! הוא ואחיו מתיו נידלקו לתיקון

THE ROWLAND HILL FUND
FIRST DAY COVER

חידושים בספרית ההתאחדות

הדואר הימי הצרפתי (בצרפתית); תעריפי-הדואר של שווייץ מראשיתם (בגרמנית); "ראשי-השוו"רים" של מולדביה (בגרמנית ואנגלית); פעולות היחידות האוסטריות מטעם האו"ם במזרח (בגרמנית); בולי המיסיונרים של אוגנדה (באנגלית); מדריך לבולי אוט נושאית (באנגלית); הכללים של צרפת ומונקו (בצרפתית); הולדתו של בול-הדואר (באנגלית); עולם-התרופות (באנגלית); קטלוג "מיכל" לגרמניה ולמזרח-אירופה (1996).

הספריה המקצועית של התאחדות בולאי ישראל, שפתוחה לציבור בימים שלישי וחמישי בשעות 16.00-19.30, מתרחבת והולכת והמעוניינים נקראים להסתייע בה. באחרונה נתוספו למדפייה ספרים ומחקרים מקוריים, שעל חלקם נצביע ברשימה הבאה: אינדקס-הריס לספרות בולאית (באנגלית); אנציקלופדיה לבולי האימפריה הבריטית (באנגלית); אנציקלופדיה בולאית (בבר-גרית); "ספר הבולים" של הוצאת "אבסרוור" (באנגלית);

היצע וביקוש

* אספן כללי מעוניין להתחלף עם אספנים אחרים על בסיס של 100 תמורת 100. לפנות לרון, ת.ד. 28171 תל-אביב, 61281.
* מציע פולין 1960-90 בלתי-חתומים ומעטפות יו"ר, וכן כיבוש נאצי, מטבעות ושטרות מהגיטאות, כרוזים מהשוואה וכו'. אוסף בולי-זיכרון אנטיפשיסטים ודואר-מחנות מעוניין להתחיל באיסוף בולי-ישראל ומחפש קשרים.

WLADYSLAW LAMCZYK
ul. Matejki 32 A/8
32-510 Jaworzno
POLAND

* מעוניין בהחלפת חתומים ובלתי-חתומים תמורת בולי-ישראל בלתי-חתומים עם שובל וכן בהחלפת טלכרטים. מציע מיגוון רחב. ברשד, ת.ד. 441, רחובות.
* מחפש גלויות מישראל ואיגרות-אוויר מכל העולם פרט לארצות-הברית. מציע בולי-בריטניה חתומים מהשנים 1985-95. אפשר ריות גם החלפות נוספות. י.דיאמנט, ת.ד. 22548, תל אביב 61224.

* מחפש מושבות פורטוגל במחירי רים סבירים, חתומים ובלתי-חתומים. לפנות למס' ש/33, במערכת "שבל".

הבהרה

שבגרמניה לא היתה ירידה כללית במספר הבולאים המאורגנים. נשרו רק כ-2000 בנייהנוער וזאת בגין קשיים ארגוניים. עקב קימור צימ בתקציב, בוטל בגרמניה חוק הסיוע לארגונינוער. שוב אין הפדרציה של ארגוני הנוער הבולאי נהנית מתמיכה רשמית ופנתה על כן להתאחדות-הגג של בולאי-גרמניה שתעזור. ההתאחדות הביעה נכונות לסייע בתנאי שתבוטל המסגרת העצמאית של הנוער הבולאי. דרישה זו נדחתה ע"י הנהלת ארגוני הנוער הבולאי.

אי-הבנה כלשהי נוצרה בעקבות הדיווח בגיליון 16 של "שבל" על דברי יו"ר-הב"י אלי וובר בכנס ראשי-העמותות. הנכון הוא, שלא ידוע על ירידה בשיעור האספנים המאורגנים במערב-אירופה. מתנהלים מאמצים להרחיב את השורות נוכח הפוטנציאל הבלתי-מנוצל. בגרמניה, למשל, קיימת מחלוקת מתסכלת בין ההתאחדות האזוריים, המתנגדים לחברות ישירה בהתאחדות. באשר לדיווח מדברי סגן-יו"ר הב"י, יעקב שבתאי, מסתבר,

בבולים לתשלום מראש של דמי-משלוח אבל, כמו במשל הביצה של קולומבוס, לזכותו ייזקק, שהוא היה הראשון שהביא לביצוע. שני הבולים הנוותרים באותה סידרה בריטית מה-5 בספטמבר מוקדשים לגולילמו מרקוני, "אבי האלחוט" (1874-1937), יליד בולוניה, בן לחקלאי איטלקי עשיר ואם אירית בת למשפחת יצרני-הוויסקי המפורסמים גיימיסון. עם הופעת שני הבולים פורעת בריטניה חוב של התנצלות למדען-מהנדס דגול, שתגליותיו שינו את פני העולם המודרני.

מרקוני הוזמן בסוף המאה הקודמת להתקין קשר אלחוטי בין היבשת האנגלית לבין ארמונו הקיט של המלכה וויקטוריה באי

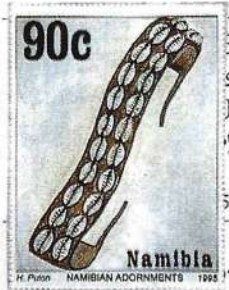
ווייט, מול החוף של דרום-אנגליה. בוקר לא עבות אחד בעודו עסוק בהקמת התחנה באי, הגיעה וויקטוריה על מנת לעמוד מקרוב על עבודתו. מרקוני, שלא היה מודע לגיוני-החצר הקפדניים של אנגליה לא ידע, שאסור לפנות אל המלכה בטרם תפתח היא את פיה. לפיכך קידם את פניה ב"בוקר טוב הוד מלכותך". וויקטוריה נעלבה עד עמקי נשמה המלכותית והפטירה לעבר בני פמלייתה שליוו אותה בטילה: "הביאו לי חשמלאי אחר!".

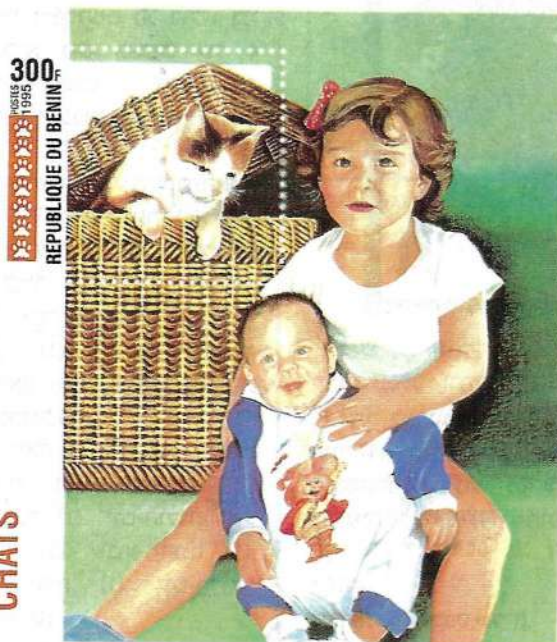
אמרה והעיפה מבט אחרון במכתב, שהיה עדיין בידי הדוור. לאחר מכן פנתה לביתה ואילו רולנד היל המשיך בדרכו, אך תוך כדי כך היררה שנית בהתנהגותה של הכפרית, שנראתה לו בלתי-סבירה לחלוטין. הוא שב על עקבותיו, התדפק על דלת ביתה של הבחורה, שהיתה המומה ולא קיבלה אותו בסבר פנים יפות. היל לא נבהל ולא נרתע כי אם התעקש להציל מפיה את האמת: היא הודתה, שהיא מאורסת לבחור, שעבד בלונדון וכדי להתכתב איתו מצאה שיטה מקרית: כל אימת שהיה שולח לה מכתב, היתה מסרבת לקבלו, בתואנה שאין לה כסף בשביל נושא-המכתבים. אולם, בין כה וכה היתה מספיקה לקרוא על גב

המעטפה שניים-שלושה סימנים "סודיים" מוסכמים, שביטאו את כל מה שהארוס ביקש להודיע לה. הבחור בלונדון היה נוהג כמותה ובזכות התחבולה הזאת היו מתקשרים בלי לשלם דמי-דואר כלשהם. צריך לזכור, כי דמי-המשלוח לא היו זולים כלל וכלל. רולנד היל המופתע הגיע למסקנה, ששיטה פוסטלית, שמשאירה מקום להונאות כאלה אינה יעילה. הוא תהה אם תעריפי הנגבים על פי המרחק בין המתכתבים אינם מזיקים לאי-טרסים של הדואר עצמו, שלא לדבר על הציבור. עלה בדעתו, שתעריף אחיד למכתבים ברחבי בריטניה הגדולה עדיף, אם יהיה מותאם למשקל של המכתב המועבר. היל לא היה הראשון שהגה את הרעיון של שימוש

עקב עונת החופשות והחגים התאחרה הפצת גיליון 17 של "שבל" ועם קוראניו הסליחה. מערכת שבל

אוגנדה

50 לסיום המלחמה העולמית 4 בג'י"ז).

אומות מאוחדות

ועידת הנשים בבויינג 6, כולל ניו-יורק, ווינה וג'ינבה. מן המניין, 20 סנט (1).

אוסטריה

100 שנה להולדת העסקנית קטה לייכטר (1). המוסיקאים פרנץ פון סופה וניקו דוסטל (2).

אוסטרליה

נכים (2 בפס).

אזרבייג'ן

המלחין גאגייבוב (1). הסופר וואהיד (1). צפלינים (6+גל'יז).

איי קוקוס-קילינג

חרקים (6).

איסלנד

40 שנה לחברת -התעופה "לופ-טלידיר" (1). צפורים (2).

אירלנד

לטאות וצפרדעים (4), בגל'יז בני 16 כ"א וגם בפסים של 4 דבקיות. סינגפור 95 (הדפס-רכב על גל'יז-הרכבות האחרון).

אירן

"יום-ירושלים" (1). "יום-האיל-נות" (1). ראש-השנה (4) קטר (1). 16 שנה למשטר האיטולות (1). לזכר אוסטד מוהטרי (1). לזכר אטר ניישבורי (1). יום-הבזק (1). גביע הכדורעף האסיאני (1). שבוע המורשת התרבותית (1). חג "אל בדיר" (1). יום -הילד (1) — 6 שנים למות חומייני (1). יום מלאכת-המחשבת (1). יום-הולדתו של מוחמד (1). שבוע-ההגנה (1). יום-התיירות (1). יום-הדואר העולמי (1).

אנדורה צרפתית

כנסיית מריצ'ל (1). פרפרים (2).

אנטארקטיקה צרפתית

40 שנה לכינון האיזור (1)

ארה"ב

סוסי-סחרחרת (4) בצימדה. 50 לחתימת מגילת-האז"ם (1). לזכר המדענית ד"ר אליס המילטון (1). אגס ואפרסק (2) דבקיות. מעבדת-חלל, דואר דחוף (1). מלחמת-אזרחים (20 בגל'יז). מג-דלורים (5). 150 שנה לכינון מדינת טקסס (1).

בנגלדש

מלחמה בסרטן (1).

בנין

כלבים (6+גל'יז). חתולים (6+גל'יז). קופים (5+גל'יז).

ברזיל

100 שנה לכדורעף (1). דינו-זאורים (2). בטיחות בכבישים (2). שנה ליחידת-המטבע החדשה "ריאל" (1). לזכר צייר-הנוף רוברטו ברל מרקס (3 בגל'יז). 50 שנה לחטיבת-הצנחנים (1). 100 שנה למוזיאון סן-פאולו (1).

גרנלנד

בעלי-חיים יבשתיים (3).

גרמניה

"יום-הבול" (1). 100 שנה לקול-נוע הגרמני (3בגל'יז). בתי-איכרים (5). 100 שנה להולדת המדינאי קורט שומאכר (1).

דרום-אפריקה

אליפות-העולם ברגבי (2).

דרום-קוריאה

50 שנה לשחרור מהיפאנים

(2+גל'יז וקונטרס). כנס מועדוני "ליונס" (1). שיגור לוויין (1). חנוכת מיצפה-הכוכבים (1). ספרות (2). יובל ארגון החקלאות (1).

הולנד

עופות דורסים (3+גל'יז). "טלל-טר" (פריט חדש מורכב ממעטפת יו"ר מבולית בצירוף טלכרט, יופיע 8 פעמים בשנה). מירוף-מפרשיות וג'מבורי- צופים (2). 100 שנה למופעי קברט (2).

הונגקונג

המלכה, מן המניין (4).

ווליס ופוטונה תערוכת-סינגפור (2). 100 שנות קולנוע (1 בגל'יז של עשר). שיחים (3).

וואנואטו

לטאות (5). צדפים, מנה ג' (4).

טאיוואן

70 שנה למוזיאון-הארמון בבויינג (4).

טריסטן-דה-קונייה

קץ מלחמת-עולם ה-2 (4+גל'יז).

יוון

1900 שנה ל"אפוקליפסה של יוחנן הקדוש" (3).

יפאן

חי וצומח ראוי להגנה (2). יום-ההתכתבות (2). 50 שנה להפ-

אריטריאה

20 שנה לארגון-התיירות הבינל-אומי (4). דגי-ים-סוף (4). שנתיים לעצמאות (3). "עתיד מזהיר" (4). 50 שנה לאז"ם (4). "קומיסה" (4).

בהמס

ציפורים (4בפס+גל'יז). נופי-תיירות (4).

יובל-האז"ם (1). מגדורים (3). תערוכת "לוברפקס" (גל'יז). רנטגן (1).

גינאה

חתולים (5+גל'יז). בעלי-חיים מקומיים (5).

ג'יז

פרחי-בר (2 בפסים של 5).

תיקון-השמיטה

בהבעת התודה של התאחדות בולאי-ישראל לתרומה הנדיבה של בולים מעזבונו של יוסף גולדמן ז"ל, שנתקבלה באמצעות בתו, גבי שלומית רו, כפי שפורסם ב"שביל", גיליון 16, נשמט בטעות, כי המנוח, יליד-מנהיים שבגרמניה, מראשוני מדריכי ארץ-ישראל העביר באהבה רבה את בקיאותו המופלגת בכל שביל, פרח ועץ בארצנו לתושבי-הארץ ולתיירים. גולדמן, יליד 1922, שנפטר לפני שנה בערב יוה"כ, ייזכר כאספן רציני וכאדם מקובל על הבריות.

SHOVEL

Bi-monthly Organ of the Israel Philatelic Federation
Editor: Shlomo Shamgar
Managing Editor: Tibi Yaniv
Editorial Office: 2, Pinsker St., Tel-Aviv, 61045, Israel
P.O. Box: 4523, Tel-Aviv
Phone and Fax: (972-3) 6295547
Price: 10 NIS, Yearly Subscription: 50 NIS

NUMBER 17
OCTOBER 1995

HIGHLIGHTS

ISRAEL: Dura-Europos Frescoes to be featured on forthcoming souvenir sheet, West Bank postmarks to be withdrawn.
SINGAPORE '95: Full report on the mega-event and Israel's achievements.
JUDAICA: From Käthe Leichter to Paul von Heyse.
COMPUTERIZED PHILATELY: The importance of being on-line.
SPOTLIGHT ON BRITAIN: Of postal museums and vanishing shops.
JERUSALEM 3000: The complete agenda from A to Z.

צפון-קוריה

20 שנה לפגישת קים-איל-סינג עם דנג כסיאופינג (2+בל"ז).

צרפת

אמנות (2). ברביזון, תיירות (1). יובל ביה"ס למינהל ציבורי (1). 200 שנה "למכון הצרפתי" (1). 50 שנה ללישכת-הנשים של הבונים החופשיים (1). לזכר המדינאי אנדרה מאז'ינו (1).

קובה

פרפרים (6).

קלדוניה החדשה

פרחים (2). תערוכת-סינגפור (6+גל"ז). מישחקי דרום-פסיפיק (2).

קמבודיה

קטרים ישנים (5+גל"ז). תיירות (3).

קפריסין

חודש תרבות-אירופה (2+גל"ז).

רומניה

עופות (6). 100 שנה לגשר צרנאוודה (1).

שבדיה

אליפויות-האתלטיקה (1). ציורי-ילדים (4 בצמידה). 100 שנות-קולנוע (6 בקונטרס).

שווייץ

תערוכת "טלקום 95" (1). "שכ-נות"-הנפקה משותפת עם ליכ-טנשטיין (1). 100 שנות קולנוע (3).

הבין-ערבי (1)

נוויס

חנני פרס-נובל (9 בגל"ז). יום-הולדת ה-95 של המלכה-האם האנגלית (4 כבגל"ז). 90 שנה ל"רוטרי" (1). גימבורי-הצופים העולמי ה-18 ויובל האו"ם (3 בפס). 50 שנה לארגון החקלאות

העולמי (3 בפס). 50 שנה לנצחון על הנאצים (8+גל"ז). 50 שנה לנצחון על יפאן (6 בגל"ז).

נמיביה

125 שנה למיסיון הפיני (4). קישוטים (4).

נסיכויות ערביות מאוחדות

תערוכת-בולים באבו-דאבי (1).

סהרה מערבית

מטוסי-קרב (5+גל"ז). לקראת אטלנטה 96 (6+גל"ז)

סיארה-ליאונה

50 לסיום המלחמה העולמית (4+גל"ז).

סלבודור

100 לייסוד הקולג' "הלב הקדוש" (1). "80 לחברת-הביטוח המרכז-אמריקנית" (2).

סנט פייר ומיקלון

מחקר ביאולוגי (2 בפס). האחות סוזין (1).

פולינזיה צרפתית

מישחקי דרום-פסיפיק (2). תערוכת-סינגפור (4 בפס).

פורטוגל

פיסול (6+גל"ז) תחבורה חדישה (2 דבקיות +קונטרס). ארכיטקט-טורה רומנטית (4), הנפקה לאיים האזוריים.

פיג'י

צפורים, מן המניין (8).

צפת הירדשימה ונגסקי (2)

לאוס

טורפי-חרקים (5+גל"ז). חתולים (5+גל"ז).

לובסמבורג

אוצרות ממוזיאונים (3). נופי-תיירות (2). 50 שנה לקשר האו-וירי עם איסלנד ע"י חברת "לופ-טליידיר" (1).

ליכטנשטיין

"שיכנות" – הנפקה משותפת עם שוויץ (1).

מאלאווי

"קומיסה" – השוק המשותף לאפריקה הדרומית והמזרחית (4).

מכסיקו

100 שנה לרנטגן (1). 300 שנה למות הנזירה חואנה אינס דה לה קרוס (1). 75 למות הנשיא קארנסה (1). 100 למות לואי פסטר (1). פינקוטק (1). יום-הדואר (1). יובל ארגון החקלאות (1). 40 למכון למינהל ציבורי (1). יום-הבזק (1). אינסיו אלטמירנו (1). מלחמה בסמים (3 בפס). תיירות (1). 100 למות המהפכן הקובני מרטי (1).

מלזיה

60 שנה לדונלד דאק (8+גל"ז)

מלזיה

יד טונקו עבדול רחמן (2). מישחקי חבר-העמים (2 בפס).

מלטה

תולדות הבזק והחשמל (4).

מצרים

יום-הבזק העולמי (1). 25 שנה לארגון החינוך, המדע והתרבות

בית לעניין

ירחון לשיפוצים ואמנות אחזקת הבית
מזמין אותך להפוך
50 שקל ל-500 שקל ויותר!

איך? ...

חתום על מנוי "בית לעניין"
ותרוויה בגדול!
עם המנוי על 12 חוברות
במחיר מבצע של 50 שקל בלבד
אתה מקבל בונים: פנקס המחאות מעל 500 שקל
שאתם תוכל לשלם עבור עבודות צבע,
אינסטלציה, חשמל, ועוד.
המחאות אינן מותנות בהיקף ההזמנה*,
ויכובדו בכל תנאי.

זאת ועוד: אתה מקבל בדואר לביתך אחת לחודש את
"בית לעניין" - עם המידע העדכני לשיפוצים ואמנות
אחזקת הבית:

במה כדאי להתחיל, איך לשפץ בלי כאבים, אתם התקציב
והכיס, איך לזהות "חאפר" ולא ליפול בפת, לגדל ילדים בדירה
קטנה, עצות וטיפים לאחזקה נבונה וחסכונית, "עשה כמו ידך",
מדור למשפחה, שאלות ותשובות של מומחים ועוד...

* המחאה אחת לעבודה אחת

אם ברצונך להימנות על ציבור המינוריים של "בית לעניין", נא מלא את הספח ושלח
בצירוף 50 ש"ח עבור מנוי לשנה (12 גיליונות) החל מגיליון מספר _____
לכ' "בית לעניין" ת.ד. 12101 ת"א.

שם: _____ משפחה: _____

כתובת: עיר: _____ רחוב: _____ מספר: _____

מיקוד: _____ טלפון: _____

☐ נא חייבו כרטיס אשראי ☐ ויזה ☐ ישרכארט ☐ דינרס

מס' כרטיס _____ תוקף _____

חתימה _____

הבטח קבלת

בית לעניין

חתום על טופס המנוי
המצורף או התקשר
לטל. 03-6837229
פקס. 03-6812275
ת.ד. 12101 תל-אביב

